

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1956 | ΑΡΙΘ. 144

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ

Συγκλονιστική, ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἀποκαλυπτική τῆς συγχύσεως καὶ τοῦ ζόφου, τὸν ὁποῖον δημιουργεῖ εἰς τὰς ψυχὰς ὁ κομμουνισμός, εἶναι ἡ παλίρροια τῶν τεραστίων ἠθικῶν ἀντιθέσεων, ποὺ ἐμφανίζονται κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ὅσαι χῶραι διατελοῦν ὑπὸ τὴν κοσμοθεωρίαν του.

*

Πνευματικὴ καὶ ἀνοῦσα εἶναι ἡ πορεία τῆς ζωῆς μας αὐτῆς. Καὶ ὅπως εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς, τὴν διακυβερνοῦν «νόμοι ὑρίποδες, ὧν Ὀλυμπος πατήρ μόνος, οὐδὲ νῦν θνατὰ φύσις ἀνέρων ἔτι-κτεν». Σταθερὰ δὲ καὶ ἀμετακίνητα εἶναι εἰς τὴν συνείδησιν τῆς ἀνθρωπότητος τὰ κριτήρια καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, μὲ τὰ ὁποῖα προσμετροῦνται καὶ χαρακτηρίζονται αἱ ἀνθρώπινα ἐνέργειαι καὶ πράξεις.

*

Διότι ἐλεύθεροι πραγματικῶς εἴμεθα μόνον εἰς τὰ ἐσώτατα βάρη μας. Καὶ μόνον ἐφ' ὅσον τὰ συναισθήματά μας καὶ αἱ σκέψεις μας παραμένουν ἀνεκδήλωτα, καὶ «ἐναπόκεινται ταῖς ψυχῆς». Ἀνύστακτος δὲ πρέπει νὰ εἶναι τότε ἡ μέριμνά μας, νὰ διατηρῶμεν, ὅπως λέγει ὁ Θεῖος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, «αὐτοκράτορα τῶν παθῶν τὸν λογισμόν, καὶ κύριον τῆς ἐπ' ἄμφω ροπῆς».

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὅμως, εἴτε λελογισμένως, εἴτε ὑπὸ τὸ κράτος ἐνόρμων τάσεων ἢ καὶ ἀσυνειδήτων ροπῶν, προβάλλουν ταῦτα εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καὶ μετουσιωθοῦν εἰς ἀπίας καὶ συγκεκριμένας πράξεις, δὲν ἀνήκουν πλέον εἰς ἡμᾶς. Ἀλλὰ περιέρχονται μοιραίως εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς τὸ ἀδέκαστον κριτήριον τῆς Ἱστορίας.

*

Εἰς τὴν ἀχανῆ Ρωσίαν ἐξεδηλώθη, ὡς γνω-

στόν, μία Ἐπανάστασις. Σεισμικὰ φαινόμενα διὰ τὴν ζωὴν τῶν κοινωνιῶν εἶναι πάντοτε αἱ Ἐπαναστάσεις. Καὶ ἔχουν τὴν δικαιολογίαν τους εἰς τὸ γεγονός, ὅτι συνεχῆς εἶναι ὁ δραματισμὸς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἀπειρον καὶ πρὸς τὴν πρόοδον. Καὶ ὅτι τὸ πνεῦμά του — μετέχον καὶ αὐτὸ τοῦ Ἀπείρου — δὲν ἀνέχεται τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν στατικὴν ὑποταγὴν. Καὶ διὰ τοῦτο, ὁσάκις λιμνάζει καὶ σήπεται τοιγύρω του ἡ ζωὴ, καὶ δὲν τὸν ικανοποιεῖ, διότι δὲν ἐκφράζει πλέον τὴν ἐσωτερικὴν του διάθεσιν, ἀποσπᾶται βίαιως ἀπὸ αὐτήν. Καὶ τότε, μέσα εἰς ἓνα τρομερὸν πάταγον κατάρρεουν καὶ κρημνίζονται γύρω του τὰ πάντα. Συντριβόνται μανιωδῶς αἱ πλάκες τῶν ἔως τότε ἀξιῶν. Καὶ καταθρομματίζονται αἱ διάφοροι Σφίγγες, ποὺ ἐδέσμευον τὴν ὁρμὴν του. Καὶ αἱ Ἐπαναστάσεις, δαμάζουσαι τὴν Ὑλὴν καὶ τὸν Ζόφον, δημιουργοῦν φῶς!

*

Καὶ ἐρωτῶμεν ἤδη καὶ καθὲ καλόπιστον παρατηρητήν. Ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ φῶς — τὸ ἠθικὸν φῶς — τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν αὐτήν; Εἰς ποίαν ἄλλην ἐποχὴν παρετηρήθη τόσος ἐγκληματικὸς ὄργασμος; Τόση ψύχραιμος καὶ ἠθελημένη κακουργία; Τόση καταφρόνησις πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως; Τόσον χαώδης συμφυρμὸς ἰδεῶν, πίστεων καὶ ταπεινῶν ὕλιστικῶν ροπῶν; Καὶ πότε ἄλλοτε ἐξεδηλώθη τόσον φρενήρης καὶ τόσον ἀχαλίνωτος ἢ ἐπιδιώξις προσωπικῶν ικανοποιήσεων καὶ φιλοδοξιῶν; Ἰδού! Ὅλοι οἱ πρωτεργάται τῆς, καὶ ὅλοι οἱ πρωταγωνισταί τῆς, κατακείνται πτώματα τυμπανιαῖα καὶ ἀπόζοντα, καταγγελλόμενοι ἀμειλίκτως καὶ ἀλλεπαλλήλως, ὡς προδότες εὐτελεῖς καὶ μυσαρὸι κακοποιοί. Ὡ! γνωρίζομεν, τί θὰ μᾶς εἶπουν. Εἶναι τὸ παλαιὸν

Ο ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

Κατά τὸν ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου τελεσθέντα ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὴν 29ην παρ. μηνὸς Ἰουνίου, ἐδρίον Ἐσπερινόν, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Θέμελης, Ἀρχιεραματὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁμιλήσας ἐντολῇ τῆς Α. Μακαριότητος, εἶπε τὸν κατωτέρω πανηγυρικόν:

Μακαριώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιότατοι,
Ἐδσεβῆς ὁμήγουρις.

Ἡ περιώνυμος πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καυχᾶται διὰ τὴν ἔνδοξον αὐτῆς Ἱστορίαν, ἀπὸ τῆς κτίσεως αὐτῆς μέχρι τῆς σήμερον. Διότι, πράγματι, εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων οἰκισμῶν, αὐτὴ, μετὰ τὴν ἱερὰν τῶν Ἱεροσολύμων πόλιν, τὴν τῆς Ρώμης καὶ τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, περίοπτον κατέχει θέσιν, διεδραμάτισε δὲ σπουδαῖον καὶ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον εἰς τὴν παγκόσμιον σκηρῆν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἀπὸ πηγῆς φωτεινῆς, μεταλαμπαδεύθη τὸ φῶς τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ

σοφίας, ἡ ὁποία μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθεῖ νὰ θαυμάζηται ὑπὸ πάντων, ὡς τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὸ ὁποῖον ἐμπραγματώως ἐρμηνεύει τὴν ἀθάνατον διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη «κατ' εἰκόνα Θεοῦ».

Ἄλλ' ἂν δικαιῶνται αἱ κλειναὶ Ἀθῆναι νὰ καυχῶνται διὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν συμβολὴν εἰς τὴν πνευματικὴν πορείαν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ὅμως ἰδοὺ γεγονόσιν εἰς αὐτὰς λαβὸν χώραν, γεγονόσιν ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ σημασίας, συνετέλεσε νὰ ἀποκορυφωθῇ τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν, καὶ ἔτι περισσότερον νὰ λαμπρυνθῇ ἡ δόξα καὶ ἡ αἴγλη αὐτῶν.

Τὸ ὑψίστης δὲ σημασίας καὶ σπουδαιότητος γεγονός τοῦτο, εἶναι ἡ εἰς αὐτὰς ἀφιξὶς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου Βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου δημηγορία αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄνδρας Ἀθηναίους».

Εἶναι ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένον γεγονός, ὅτι αἱ Ἀθῆναι, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἰσηλθεν εἰς αὐτὰς, ἦσαν «ὄλη βωμὸς, ὄλη θύμα θεοῦ

ἐκεῖνο ἐπιχείρημα ἐνὸς ἀπὸ τοὺς τριάκοντα ἐκείνους τυράννους τῶν παλαιῶν Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ὅταν κατηγορήθη ἐνώπιον τοῦ Δήμου, ὅτι «πλείονες τοῦ καιροῦ ἀποδνήσκουν», ἀπήντησεν ἰταμῶς, ὅτι «ὅπου Πολιτεῖαι μεθίστανται, πανταχοῦ ταῦτα γίνονται». Τοὺς χαρίζομεν τὴν ἀπάντησιν!

*

Ἄλλ' ὦ τυφλοί! θὰ μᾶς εἴπουν ἴσως ἄλλοι τινές. Δὲν βλέπετε λοιπὸν τὰ καταπληκτικὰ ὕλη καὶ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐπαναστάσεως; Καὶ εἴσθε λοιπὸν τόσοσιν κωφοί, ὥστε δὲν ἀκούετε τὸν κρότον ἀπὸ τὰς ἀλύσσεις τῶν λαῶν, πὸν συντρίβονται γύρω σας; Βλέπομεν! Ἀλλά, ἐὰν τοῦτο, ὦ γενναῖοι, ἦτο ὁ σκοπὸς τῆς Ἐπαναστάσεως, ὀρθῶς τότε εἶχεν ἀποθρευθῆ ὁ Στάλιν, τὸν ὁποῖον σήμερον καταγγέλλετε ὡς τέρας καὶ ὡς δαιμονόπληκτον! Διότι ὄχι μόνον δὲν ὑπῆρξεν ἐπιδεῆς ἢ μεριμνά του διὰ τὴν πρόδοτον τῆς Ρωσίας. Ἄλλ' εἰς αὐτὸν ἀναμφισβητήτως ὀφείλεται ἡ σημερινὴ τῆς ἐμφάνεια καὶ δύναμις! Διὰ τοῦτο εἶναι ὀλετήρ; Καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἐπρόδωκεν τὴν ἀποστολήν του; Καὶ διὰ τὴν δὲν ἀντεδράστετε εἰς τὰ ἐγκλήματά του;

Ἀκούομεν ἐπίσης καὶ τὸν κρότον τῶν συντριβομένων ἀλύσσεων. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως βλέπομεν καὶ νέας στρέβλας. Καὶ νέον πύρινον φράκτην ἀπαισιωτέρας δουλείας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀγελαίως ὀδηγοῦνται καὶ συνωδοῦνται οἱ λαοί! Καὶ

γνωρίζομεν ἀκόμη ἡμεῖς ἐδῶ, ὅτι ἀφ' οὔτου ἐβρουχῆθη ἐπάνω ἀπὸ τὴν Γῆν μας τὸ κακοποιὸν καὶ ἀθροισκὸν πνεῦμα τῆς, ζῶμεν ὅλοι μας ἔμφοβοι. Καὶ ὑπὸ τὸν ἀδελφοκτόνον ἀστερισμὸν τοῦ Κάιν...

*

Ἀλλὰ διὰ τὴν γράφομεν ὅλα αὐτὰ; Διότι, τοὺς ἀπαντῶμεν, αἱ στήλαι αὐταὶ ἔχουν τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ εἶναι καθοδηγητικαὶ καὶ νὰ χαράσσουν πορείαν. Καὶ θέλομεν νὰ τονίσωμεν, μὲ ὄλας μας τὰς δυνάμεις, καὶ νὰ γίνῃ συνείδησις τοῦ λαοῦ μας, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἐναντίον τοῦ ὁποῖου εἶχε κηρυχθῆ ὁ ἀδυσωπότερος πόλεμος, ἐκπροσωπεῖ τὸ φῶς. Καὶ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ τὴν θρησκείαν, εἰς τὴν φωτεινότεραν τῆς ἔκφρασις, τὴν Ὁρθοδοξίαν. Καὶ εἶναι κληρονόμος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ πρωτείου εἰς τὸ Δόγμα. Καὶ φρουρεῖ, μὲ Ἑλληνας μοναχοὺς τὸν τάφον τοῦ Κυρίου. Καὶ ὅτι, παρ' ὄλας τὰς ὀδυνηρὰς του περιπετειάς, εἶναι καὶ θ' ἀπομείνῃ τὸ ὑγιὲς ἀκατάλυτον κλῆμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνανεοῦται ἐκάστοτε ἡ γηράσκουσα ἄμπελος τοῦ Κόσμου. Ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Σταυρὸς του ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους μας. Καὶ ἡ Ὁρθοδοξία τὴν ψυχὴν του. Καὶ χωρὶς αὐτὴν, μᾶς ἀναμένει ἡ φθορά, ἡ παρακμὴ καὶ ὁ θάνατος.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

και ανάθημα», ἀλλ' ἔλειπεν ἀπ' αὐτῶν ἡ γνώσις και ἡ λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ και μόνου Θεοῦ.

Τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον μετεδίδετο ἐκ τῶν 'Αθηνῶν, ὄσον και ἂν ἦτο θαυμαστόν, ἦτο πάντως δημοῦργημα τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, και οἱ βωμοὶ και τὰ ἐπ' αὐτῶν θύματα και ἀναθήματα, ἀνήκον εἰς τοὺς ἀνυπάρκτους θεοὺς, και εἰς ἓνα «ἀγνωστον θεόν».

Αὐτὸν τὸν «ἀγνωστον θεόν» ἀνεζήτηον οἱ «δεισιδαιμονέστεροι»¹ τῶν τότε ἀνθρώπων 'Αθηναῖοι, και διησθάνοντο τὴν ἀνάγκην τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως. Διὰ δὲ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτοῦ εἰς αὐτοὺς, ὠδηγήθη ἐκεῖ ἡ ὑψίστη χριστιανικὴ προσωπικότης, ὁ 'Απόστολος Παῦλος, ἡ πνευματικὴ αὐτῆς τῆς κατὰ Χριστὸν ἀρετῆς.

Ὁ Παῦλος, ὁ 'Απόστολος τῶν ἐθνῶν, τὸ «σκεῦος τῆς ἐκλογῆς» τοῦ Θεοῦ, ὁ μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ, ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος ἀνθρώπος, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου «ἔζη ὁ Χριστός», ἦλθεν εἰς τὰς ἐνδόξους 'Αθήνας. Ὅποια εὐλογία και εὐδοκία Θεοῦ! Ὅποια πρόνοια τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας καρδιά ὑπῆρξεν ἡ πόλις τῶν 'Αθηνῶν!

1. Πράξεις ιζ', 22-23.

'Αλλ' ὁποῖος εἰδικώτερον ὑπῆρξεν ὁ μέγας 'Απόστολος Παῦλος, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῶν 'Αθηνῶν, ὁ χειραγωγὸς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ;

'Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κορυφαίου αὐτοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη «ὁ Πρῶτος μετὰ τὸν ΕΝΑ», ὁ Πρῶτος μετὰ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, συνεκεντρώθησαν, ὡς εἰς μίαν δέσμην χρυσῆν, ἀναρίθμητα θεῖα χαρίσματα.

Ὁ πρῶτος μανιώδης διώκτης τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ὁ συνευδοκῆσας εἰς τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ πρώτου χριστιανοῦ μάρτυρος, τοῦ Διακόνου Στεφάνου¹ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως και τῆς κλήσεως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διωκωμένου 'Ιησοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον σκληρῶς πλήν ματαίως ἐλάκτιζεν, ἀναδεικνύεται ὁ κατ' ἐξοχὴν κήρυξ και διδάσκαλος και 'Απόστολος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, ὁ ὁποῖος ὑπὲρ πάντα ἀνθρώπων ἠγάπησε τὸν 'Απόστολον Παῦλον και ἐμελέτησε τὸ ἀθάνατον ἔργον αὐτοῦ, οὗτος ὑπερέχει τοῦ δικαίου 'Αβελ, τοῦ Νῶε και τοῦ 'Αβραάμ, τοῦ Μωϋ-

1. Πράξεις ζ', 60.

'Απὸ τὸν πανηγυρικὸν Ἐσπερινὸν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Πάγου.

σέως και άλλων αγίων ανδρών, και ομοιάζει προς τους άσωμάτους 'Αγγέλους.

'Υπερέχει του 'Αβελ και των αγίων της Π. Διαθήκης ανδρών, οι όποιοι αναφέρονται ως προσεγγυόντες εὐπροσδέκτους εις τὸν Θεὸν θυσίας, διότι ὅλος ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξε μία διηρηκῆς θυσία διὰ τὴν ἰδρυσιν 'Εκκλησιῶν, ἀνὰ σύμπαντα σχεδὸν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον, καὶ μία ἀδιάκοπος μέριμνα ὑπὲρ αὐτῶν.

'Υπερέχει του Νῶε, ὁ θεορρήμων Παῦλος, διότι ἐν ἐκείνῳ μὲν διεσώθη τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ — τῆ προνοία τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ — διὰ δὲ τῶν 'Επιστολῶν τοῦ 'Αποστόλου τούτου, ἅπαντα ἡ οἰκουμένη, μέλλουσα νὰ καταποντισθῆ εἰς τὸν κατακλυσμὸν τῆς εἰδωλολατρείας, διεσώθη. 'Ἐχει δὲ μέχρι τῆς σήμερον τὴν σωτήριον ταύτην τῶν 'Επιστολῶν αὐτοῦ κιβωτόν, τὴν ὁποίαν δὲν ἴσχυε νὰ διαλύσῃ ὁ χειμὼν τῆς κακίας, καὶ ἡ ὀρηκτικὴ τοῦ χρόνου πάροδος, διότι ἐντὸς αὐτῆς φέρει τὴν δύναμιν τοῦ 'Αγίου Πνεύματος, ὑπὸ τοῦ ὁποίου φωτισθεὶς ὁ Παῦλος, ἐδημιούργησε τὸ ἀθάνατον τοῦτο ἔργον αὐτοῦ.

'Υπέρτερος εἶναι καὶ τοῦ Πατριάρχου 'Αβραάμ, καθ' ὅσον ἐκείνος μὲν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ κατέκησεν εἰς γῆν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑποδειχθεῖσαν. Οὗτος δὲ τὰ πάντα ἀφῆκε, καὶ τὸν τότε γνωστὸν κόσμον περιέτρεξε, διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ἐκινδύνευε καθ' ἑκάστην ἡμέραν, θλιβόμενος καὶ δέσμιος ἐνώπιον κριτηρίων ἀγόμενος, ὡς κακοῦργος, πλὴν μὴ νοῶν νὰ ἴδῃ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, δεδεμένον καὶ φιμωμένον τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τοῦ ὁποίου σώζεται ὁ ἄνθρωπος.

'Αλλὰ καὶ τοῦ Μωϋσέως ὑπέρτερος ἀνεδείχθη ὁ θεῖος Παῦλος. 'Ἐκείνος ἐμερίμνησεν ὑπὲρ ἑνὸς μόνου ἔθνους, τοῦ 'Ιουδαϊκοῦ. Οὗτος ὄχι μόνον ἠῤῥητο νὰ γίνῃ ἀνάθεμα ὁ ἴδιος διὰ νὰ σωθῶσιν οἱ 'Ισραηλῖται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἔθνη ἐπορεύθη, παρακαλῶν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ εἰς μυρίας ὑποβαλλόμενος θυσίας. Παρέδιδεν ἑαυτὸν εἰς κόπους καὶ μόχθους καὶ ἀγρυπνίας, καὶ διωγμούς, ἕως οὗ μαρτυρικὸν ὑπέστη τέλος, ἀποτελέσας μέγαν λίθον, παρὰ τὸν ἀκρογωνιαῖον τοιοῦτον, ἐν τῇ θεῖα οἰκοδομῇ τῆς 'Αγιωτάτης 'Εκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Πεινῶν καὶ διψῶν καὶ ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις χερσὶ, πρὸς συντήρησιν ἑαυτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, διέδιδεν ἀνὰ τὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ.

Πάντων τῶν αγίων τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς χάριτας περικλείσας ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὡμοιάζε πρὸς τοὺς ἄλλους 'Αγγέλους. Διότι, ὅπως ἐκείνοι εἶναι πνεύματα, καὶ ὡμοιάζουσι, κατὰ τὸν Ψαλμοῦδόν, πρὸς πῦρ, οὕτως καὶ αὐτός, ὡς πνεῦμα καὶ πῦρ πανταχοῦ ἐκινεῖτο, καὶ διὰ τῆς θερμότητος τῆς πίστεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Σωτῆρα Κύριον κατεξήρανε τὰ ἔλη τῆς εἰδωλολατρείας.¹ Ἀρκεὶ νὰ σημειωθῆ, ὅτι κατ' ἀκριβεστάτους ὀπολογισμούς, ὁ σκόλοπι ἔχων ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ Παῦλος, ἐν μόνῃ τῇ Μ. 'Ασία ἔκαμε σκληρὰν πορείαν τεσσάρων χιλιάδων ἑκατὸν χιλιομέτρων¹.

1. Holzner, Παῦλος, Μετάφρασις 'Αρχιμ. 'Ιερωνύμου Κοτσώνη, 'Αθήναι 1948, σελ. 288.

Ποῖον δὲ ἦτο τὸ κίνητρον ἐκεῖνο, ὑπὸ τοῦ ὁποίου παρεκνεῖτο, ὁ μέγιστος τῶν ἐργατῶν τοῦ θείου κηρύγματος, πρὸς ἀένναον δρᾶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ;

'Ἦτο ὁ πρὸς τὸν 'Εσταυρωμένον 'Ιησοῦν ἔρωσ, περὶ τοῦ ὁποίου 'Ιησοῦ ἔλεγε: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι, ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός»¹. 'Ἡ ὑπερβάλλουσα αὐτῆ ἀγάπη πρὸς τὸν Σωτῆρα Κύριον ἐφώτισε, τὸν μέγαν καὶ αἰώνιον τοῦτον κήρυκα τοῦ Χριστιανισμοῦ, διὰ τοῦ λεπτοῦ ἐκείνου αἰσθητηρίου, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ πάντα θεώρει σκῖβαλα, καὶ κόνιν καὶ τέφραν καὶ σκιάν, καὶ ἐν μόνον ἀψησῶλεϊ αὐτόν, νὰ μὴ στερηθῆ τῆς ἀγάπης τοῦ 'Ιησοῦ, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου, ὡς νεκρὸς πρὸς νεκρὸν ἐσχετίζετο μετὰ τοῦ κόσμου.

'Ἡ ἀγάπη αὐτῆ τοῦ θείου Παύλου ἦτο δι' αὐτόν, ὅπως λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ζῶῃ, καὶ κόσμος, καὶ 'Αγγελοι, καὶ παρόντα καὶ μέλλοντα, καὶ βασιλεία, καὶ ἐπαγγελία καὶ τὰ μυστήρια ἀγαθὰ. Αὐτῆ ἡ ἀγάπη, καταλαβοῦσα τὴν ὅλην ὑπαρξιν αὐτοῦ, ἐπυράκτανε ταύτην, ὅπως τὴν καρδίαν τῶν προφητῶν, ὅπως τὸ πῦρ πυρακτοῖ τὸν σίδηρον, καὶ τοιοντοτρόπως «ὅλως γέγονεν ἀγάπη». 'Ἐντεῦθεν, λοιπόν, «ὡς πτηνὸς τὴν οἰκουμένην διέδραμε καὶ ὡς ἄσώματος» δὲν ὑπελόγιζε τοὺς κόπους, οὐδὲνα κίνδυνον ἐφοβεῖτο. 'Ἐγένετο δὲ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσῃ.

'Ὡς ἐπιγραμματικῶς ἀναφέρει ὁ ἐγκωμιστὴς αὐτοῦ θεῖος Χρυσόστομος, «ὡςπερ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν γενήσας αὐτός, οὕτως ἐθορυβεῖτο, οὕτως ἔτρεγεν, οὕτω πάντας ἐσποῦδαζεν εἰσαγαγεῖν εἰς τὴν βασιλείαν, θεραπεύων, παρακαλῶν, ὑπισχνόμενος, εὐχόμενος, ἱκετεῶν... διὰ γραμμάτων, διὰ ῥημάτων, διὰ πραγμάτων, διὰ μαθητῶν, δι' ἑαυτοῦ τοὺς πάντας ἀνορθῶν, τοὺς ἐστῶτας στηρίζων, διεγείρων τοὺς χαμαὶ κειμένους, θεραπεύων τοὺς συντετριμμένους... καθάπερ τις στρατηγὸς ἢ ἄριστος ἱατρός... αὐτὸς ὑπερασπιστὴς, αὐτὸς παραστάτης, αὐτὸς πάντα γινόμενος τῷ στρατοπέδῳ...».

Κατὰ ταῦτα, ἡ ψυχὴ τοῦ Παύλου ἀπέβη «λειμὼν ἀρετῶν καὶ παράδεισος πνευματικῆς», καὶ «στερροτέρα» ἀπὸ τοὺς ἀδάμαντας, καὶ τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους. Καὶ ἡ ὑπομονὴ αὐτοῦ, ἐν τοῖς παθήμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ποικίλοις διωγμοῖς, ὑπέρεβη τὴν ἀντοχὴν τοῦ ἀδάμαντος καὶ τοῦ σιδήρου².

'Αλλὰ τί ἐπιχειρῶ; Νὰ ἐγκωμιᾶσω τὸν οὐράνιον ἄνθρωπον, τὸν ἀναβάντα μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, τὸν βαστάσαντα τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ «ἐνώπιον ἔθνῶν καὶ βασιλέων νιῶν τε 'Ισραήλ;»³.

Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ὑμνηθῆ ὁ θεῖος Παῦλος ἐπαξίως τοῦ βίου αὐτοῦ, τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ δράσεως αὐτοῦ; Εἶναι ποτὲ δυνατόν ἀνθρωπίνῃ γλῶσσαι νὰ ἐξαρκέσῃ πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασιῶν αὐτοῦ; 'Ὅπως δέ, δὲν δύναται ποτε, ὕδατος σταγὼν νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀπύθμενας ὠκεανούς, οὕτω πως πᾶν ἐγκώμιον εἰς τὸν 'Αγιον 'Απόστολον Παῦλον, θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ

1. Γαλάτας β', 20.

2. Μιχνα 50, 486, 486, 482, 485, 473, 481, 473-477.

3. Πράξεις θ', 15.

τήν μεγίστην ταύτην χριστιανικήν και πανανθρωπινήν προσωπικότητα.

Ἡ ἀνθρωπότης ἔμεινε, μένει καὶ θὰ μένη διὰ παντός ἐκθαμβος, πρὸ τοῦ «παμμεγίστου» Παύλου, τοῦ κλητοῦ Ἀποστόλου τοῦ Θεοῦ, αἱ δὲ Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ θὰ εἶναι μνημεῖον ἔσασι καὶ ἀστείρευτος πηγὴ τῶν θείων ἀληθειῶν, «ἕως οὗ ἀνταναιρεθῆ ἡ σελήνη», δηλαδή μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

* * *

Οὗτος, λοιπόν, ὁ «παμμεγίστος» Παῦλος εἶναι ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, ὁ καὶ τὴν Ἑλλάδα χειραγωγῆσας εἰς τὸ Ἐδαγγέλιον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ.

Εἶναι γνωστόν, ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, τὸ δράμα τοῦ Παύλου ἐν τῇ Τρωάδι, διενεργοῦντος τὴν δευτέραν ἱεραποστολικὴν αὐτοῦ περιοδείαν (49/50 μ.Χ.). Κατ' αὐτό, ἐφάνη εἰς αὐτὸν «ἀνὴρ τις Μακεδὼν, ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν»¹.

Τοιοῦτοτρόπως, ἀπὸ τῆς Τρωάδος, ἔρχεται ὁ Παῦλος εἰς τὴν Νεάπολιν, σημερινὴν Καβάλαν, καὶ εἰς Φιλίππους. Διὰ τῆς Ἀμφιπόλεως δὲ καὶ τῆς Ἀπολλωνίας φθάνει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, μεταβαίνει δὲ καὶ εἰς Βέροαιαν. Ἐν συνεχείᾳ ἔρχεται, διὰ θαλάσσης, εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐπὶ τοῦ Ἀρείου τούτου Πάγου, κηρύσσει

Μία ἄλλη εἰκὼν ἀπὸ τὸν πανηγυρικὸν Ἑσπερινόν.

«τοῖς ἀνδράσιν Ἀθηναίοις» τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ. Ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὴν Κόρινθον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀργότερον πάλιν διαμένει ἐπὶ τινος μήνας. Μετ' ὀλίγα ἔτη διέρχεται καὶ ἐκ τῆς Κρήτης. Καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ ἐπιγείου βίου αὐτοῦ παραχειμάζει εἰς τὴν Νικόπολιν, τὴν σημερινὴν Πρέβεζαν.

Ἀπὸ ἀνατολῶν, λοιπόν, μέχρι νότον καὶ μεσημβρίας καὶ δυσμῶν, διέδραμε τὴν Ἑλλάδα, ὁ διαπρύσιος οὗτος κήρυξ τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ λυτρώσεως τῶν ἀνθρώπων, ὁ κήρυξ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος Ἰουδαίους μὲν ἐπήρξε σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μαρτία, τοῖς δὲ κλητοῖς Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι, Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία.

Καὶ ἐφάνη ὄντως ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐξ ἄλλων γεγονότων,

1. Πράξεις ἰστ', 9.

ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς μνημειώδους δημηγορίας τοῦ Παύλου ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου Βράχου. Ἐν τούτῳ τῷ Βράχῳ, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου, ἐγένετο ἕνας ἀφυπνιστικὸς σεισμός, γενόμενος αἰσθητὸς εἰς τοὺς ὑπὸ εἰδωλολατρείαν καθυδόντας Ἀθηναίους, περὶ τῶν ὁποίων ἄλλοτε προφητικῶς, τρόπον τινα, εἶπεν ὁ ἀπάντων ἀνδρῶν σοφώτατος Σωκράτης: «...καθυδόντες διατελοῦτ' ἄν, εἰ μὴ τινα ἄλλον ὁ θεὸς ὑμῖν ἐπιπέμψει κηρόμενος ὑμῶν»¹.

Εἶναι δὲ ἄξιον πολλῆς προσοχῆς τὸ ὅτι, ὁ θεσπέσιος Ἀπόστολος, λαμβάνων ἀφορμὴν διὰ τὸ κήρυγμα τῆς «καινῆς» αὐτοῦ διδαχῆς, ἐκ τοῦ εἰς τὸν «ἄγνωστον θεόν» ἀφιερωμένου βωμοῦ, συντελεῖ εἰς τὴν βαθμιαίαν ἀλλὰ βεβαίαν συντριβὴν τῶν βωμῶν τῶν ποικιλονύμων θεῶν. Καὶ περιβάλλει διὰ τῆς σαγήνης τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, τὴν Δάμαριν, καὶ ἄλλους μετ' αὐτῶν, καὶ

θέτει τὸν θεμέλιον λίθον τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Ἱστορία τῆς ὁποίας ὑπὸ πολλῆς περιβάλλεται αἰγλης.

Γράφων πρὸς τοὺς Κορινθίους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει, «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Ἐδαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα»². Ἡ μνημειώδης αὕτη ὁμολογία καὶ καύχησις, δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τοὺς πρώτους χριστιανούς τῆς Κορίνθου. Ἀφορᾷ καὶ εἰς ἅπασαν τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα.

Διότι ἡ ἑναρξίς τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, κυρίως καὶ πρωταρχικῶς, ὀφείλεται εἰς τὸν Παῦλον.

Αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Νεαπόλεως καὶ τῶν Φιλίππων, τῆς Ἀμφιπόλεως καὶ τῆς Ἀπολλωνίας, τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Βεροίας καὶ τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κορίνθου, τῆς Κρήτης καὶ τῆς Νικοπόλεως, συνεδνύσθησαν διὰ παντός μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς ἀπὸ ἀστευρέτων ποταμῶν, ἐποτίσθη ἅπασα ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τῶν θείων ναμάτων τῆς διδασκαλίας τοῦ Ναζωραίου. Δὲν θὰ ἦτο, κατὰ ταῦτα, ὑπερβολὴ ὀητορικὴ νὰ ὀνομάζηται ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάς, Χριστιανικὴ Παύλειος Ἑλλάς.

Ταύτης, λοιπόν, οὔσης τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ,

1. Πλάτωνος, Ἀπολογία Σωκράτους, XVIII.

2. Α' Κορινθίους δ', 15.

σμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὅ,τι περαιτέρω ἀπέρρευσε χριστιανικόν, καλόν καὶ ὠραῖον ἐν Ἑλλάδι, ῥίζαν καὶ κρηπίδα ἔχει τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ Παύλου, ὁ ὁποῖος περισσότερο πάντων τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἐδαγγελίου ἐκοπίασε, ὅπως ὁ ἴδιος λέγει ἐπιστέλλων πρὸς τοὺς Κορινθίους¹.

Ὁ σπόρος τοῦ θεοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, διφθεῖς εἰς τὸν κατείδωλον τῆς Ἑλλάδος ἀγρόν, δὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, οὔτε παρὰ τὰ πετρώδη, οὔτε ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, ἀλλὰ συνήντησε καλὴν γῆν, καὶ ἀπέδωκεν ἑκατονταπλασίονα καρπόν. Καὶ ὁ πνευματικὸς αὐτὸς καρπός, εἶναι ἡ νίκη τῆς νέας θρησκείας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ.

Ἄλλὰ ἡ διὰ τοῦ Χριστιανικοῦ κηρύγματος νικηθεῖσα Ἑλλάς, εἶναι συνάμα καὶ νικητρία. Διότι ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου, ἐν αὐτῇ, καὶ καθ' ἑξῆς, ηῤῥξανε τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἡ κατὰκτησις. Καὶ χάρις εἰς τὴν ζύμην τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου, ὅλη ἡ Ἑλλάς ἐγένετο φῦραμα Χριστοῦ, καὶ, κατὰ τὴν Παύλειον φράσιν, ἀπέβη «ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν»².

Ἐκτοτε, καὶ ἐν τῇ πορείᾳ τῶν ἐτῶν, διὰ ἐνὸς σοφοῦ καὶ ἀκινδύνου συνδυασμοῦ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος, μετὰ τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως Χριστιανικῆς θρησκείας, ἀπετελέσθη ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμός, ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τοῦ ὁποῖου ἐπὶ τῆς πνευματικῆς πορείας ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, μαρτυρεῖται ὑπὸ τῆς πανανθρωπίνης Ἱστορίας.

Περαιτέρω, τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς Χριστιανικῆς Παυλείου Ἑλλάδος, εἶναι μία χριστιανικὴ συνεχὴς ἀνθισις. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰδικότερον τῶν Ἀθηνῶν, ἐλάμπρυναν ἄγιοι ἄνδρες, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην γεραιεὶ σύμπασα ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐπὶ δὲ τῶν Ἐπισκοπικῶν αὐτῆς θρόνων ἀνῆλθον Ἱεράρχαι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν κατὰ τοὺς ποιμαντικὸς τοῦ θεοῦ Παύλου κανόνας. Μεγαλοπρεπεῖς δὲ ἀνηγέροθησαν ἱεροὶ ναοὶ καὶ μοναί, διὰ τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ ἐν αὐτῇ καθιδρόματα, διέλαμψεν ἡ πρὸς τὸν πάσχοντα πλησίον ἀγάπη. Καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ Παύλειος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνεδείχθη ἀξία τῆς κλήσεως καὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ἀποστολῆς.

Ἄλλὰ τί πάλιν ἐπιχειρῶ; Νὰ ἀξιολογήσω τὸν βίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τιμώσης σήμερον τὴν μνήμην τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς; Δὲν εἶναι τοῦτο δυνατόν, διότι πρόκειται περὶ μεγάλου θέματος, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ περιληφθῇ εἰς πανηγυρικὸν μικρὸν εἰς ἑκτασιν λόγον. Εἶναι μεγάλη εἰς ἑκτασιν καὶ ἐκθαμβωτικὴ εἰς καρποφορίαν ἡ ζωὴ τῆς Ἑλλαδικῆς Παυλείου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἄλλοτε συνέπιπτε μετὰ τῶν ἀπεράντων ὀρίων τῆς ἐνδόξου Χριστιανικῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

* * *

Ἄλλ' ἂν δὲν εἶναι τοῦτο δυνατόν, ὅμως εἰς ἡμᾶς τοὺς συγχρόνους ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς Ἑλληνας, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἐρχομένους μεθ' ἡμᾶς, προβάλλεται

γιγαντιαία ἡ μορφή τοῦ εἰς Χριστὸν γεννησαντος ἡμᾶς Ἀποστόλου Παύλου, καλοῦσα ἡμᾶς πρὸς μίμησιν τῆς θερμορροῦ αὐτοῦ πίστεως καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ πρὸς τὸν Χριστόν, τοῦ ὁποῖου ὄστος ἐγένετο μιμητής.

Γένος, λοιπόν, πνευματικῶν ὑπάρχοντες καὶ ἡμεῖς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἡμῶν, ὀφείλομεν νὰ ἐντροφώμεν εἰς τὰς ἀθανάτους αὐτοῦ Ἐπιστολάς, καὶ νὰ ζῶμεν συμφώνως πρὸς τὰ θεόπνευστα ἐν αὐταῖς ἠθικὰ παραγγέλματα. Τὰ παραγγέλματα δὲ ταῦτα εἶναι ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, διότι ἡ ἐν αὐταῖς ἐπιτάσσουσα φωνὴ εἶναι φωνὴ τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὰς Ἐπιστολάς τοῦ θεοῦ Παύλου, ἡ Ἐκκλησία μελετᾷ καὶ κατανοεῖ τὸ μυστήριον τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας τοῦ κόσμου. Εἰς αὐτάς, πᾶσα ἡλικία καὶ τάξις ἀνθρώπων, εὐρίσκει τὸ ἀνήκον εἰς αὐτὴν πνευματικὸν μέρος. Ἐν τῇ μελέτῃ αὐτῶν λαμβάνει δύναμιν ὁ Χριστιανός, ἵνα τρέχη τὸν προκειμένον εἰς αὐτὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀφορῶν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς πίστεως καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν.

Εἰς τὰς Ἐπιστολάς τοῦ μακαρίου Παύλου, ὁ ἀμφιβάλλων ἄνθρωπος εὐρίσκει τὸν πνευματικὸν προσανατολισμόν, καὶ, ὡς διὰ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Δαμασκόν, συναντᾷ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος μετασκευάζει αὐτὸν εἰς σκεῦος τῆς χάριτος αὐτοῦ. Εἰς αὐτάς, ὁ μοχθῶν ἐν τῇ διαπλεύσει τῆς πολυκυμάντου ταύτης ζωῆς, εὐρίσκει τὸ ἀσφαλὲς μέσον τοῦ ἐπιγεῖον ταξιδίου του, τὸ ὁποῖον ἐν τέλει τὸν ὀδηγεῖ εἰς τὸν ἀσφαλῆ λιμένα, εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς τοῦ Παύλου, ὁ ἁμαρτάνων Χριστιανός διδάσκειται τὸν ἴλασμόν καὶ τὴν συγγνώμην τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν φόβον τῆς θεϊκῆς τιμωρίας, καὶ σωφρονίζεται καὶ πρὸς μετάνοιαν καθοδηγεῖται. Εἰς τὰς ἱερωτάτας ἐκεῖνας καὶ θεοπνεύστους σελίδας, ὁ ἱεραπόστολὸς ἐμπνέεται τὴν ἀταπάρνησιν εἰς τὸ καθήκον αὐτοῦ, ὁ ἱεροκῆρυξ τὴν ὀφειλομένην ἀκατάβλητον δύναμιν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ὁ ἱερωμένος τὴν ὀφειλομένην ὀλοκληρωτικὴν πνευματικὴν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ θυσίαν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Εἰς τὰς θεογράφους, τέλος, τοῦ Παύλου Ἐπιστολάς, παιδαγωγούμεθα πάντες νὰ ζῶμεν «σωφρόνως» ἐναντι ἡμῶν αὐτῶν, καὶ «εὐσεβῶς» ἐν σχέσει πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν¹.

* * *

Καὶ νῦν, οὐρανοβάμον Ἀπόστολε Παῦλε, ὥσπερ ἄλλοτε διαβάς ἐκ τῆς Τρωάδος ἦλθες πρὸς βοήθειαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐχειραγωγῆσας εἰς τὸν ὀφθέντα σοὶ Χριστόν, οὕτω καὶ νῦν, παριστάμενος τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, βοήθησον αὐτὴν διὰ τῶν πρὸς Αὐτὸν ἱκεσιῶν σου. Ἰκέτευε τὸν Σωτῆρα ὑπὲρ τῆς χώρας ἡμῶν, τὴν ὁποίαν ἐμεγάλυνας διὰ τῶν ἐν αὐτῇ περιουσιῶν σου. Δεήθητι ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, ἵνα προάγῃται ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καὶ πρὸς δόξαν Χριστοῦ. Σὺ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξες ἡ μέριμνα πασῶν τῶν

1. Α' Κορινθίους ιε', 10.

2. Ματθαῖον ιγ', 33, Β' Κορινθίους β', 16.

1. Τίτον β', 12.

Ἀκούει κανείς τὸν πολύμορφον μουσικὸν κυματισμὸν τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ ἐκστατικὸς καὶ μαγευμένος, ἀλλὰ δὲν διερωτᾶται: ποῦ εἶναι αἱ πηγαί του, διότι γνωστὰ εἶναι εἰς ὅλους. Ἄλλ' ὅταν ἀκούη κανεὶς τὴν μουσικὴν ροὴν τοῦ ποταμοῦ, ποῦ φέρει τὸ ὄνομα ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, διερωτᾶται ἀθρόμητα: Πόθεν πηγάζει ἡ Μουσικὴ αὕτη; Ἀπὸ τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, ἢ ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν, τὴν Ἀνατολικὴν καὶ μάλιστα τὴν Ἑβραϊκὴν Μουσικὴν; Διότι βέβαια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἀθρόπαρκτος καὶ αὐτοτελής καὶ συνεπῶς ἄσχετος πρὸς τὰ πρὸ αὐτῆς καὶ τὰ μετ' αὐτὴν μουσικὰ ρεύματα.

Τὸ ἐρώτημα ἐτέθη πρὸ καιροῦ καὶ ἐδόθησαν ποιητικαὶ ἀπαντήσεις. Ἴδου ἡ κατ' ἐμὲ πιθανῶς ὀρθότερα:

Εἶναι γνωστὸν ἱστορικῶς καὶ αὐτονόητον λογικῶς, ὅτι ὁ Μέγας Μακεδὼν, μαζὺ μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν, τὴν παιδείαν καὶ τὴν γλῶσσαν, μετεφύτευσε εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν, ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, καὶ ἀναμφισβήτητον γέννημα ἐν πολλοῖς τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως καταφαίνεται ἀπὸ τὰς ὀνομασίας τῶν μουσικῶν ἤχων: τοῦ Ἀυδίου ἤχου ἀπὸ τὴν Ἀυδίαν, τοῦ Φρυγίου ἀπὸ τὴν Φρυγίαν τοῦ Αἰολίου ἤχου ἀπὸ τὴν Αἰολίαν καὶ τῶν διαφόρων ὑποδιαίρεσέων των.

Ὁ Πλούταρχος γράφει: «Οἱ δὲ Περσῶν καὶ Σουσιανῶν καὶ Γεδρωσίων παῖδες τὰς Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους τραγωδίας ἩΔΟΝ», δηλ. ἐφαλλαν, ὄχι φυσικὰ εἰς Ἀσιατικὸν μέλος, ἀλλ' εἰς τὸ π ρ ω τ ὀ τ υ π ο ν Ἑ λ λ η ν ι κ ὄ ν. Καὶ οὕτω βαθμηδὸν προσήρμωσαν οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ τὴν ἀτελεστέραν μουσικὴν των πρὸς τὴν τελειότεραν ἑλληνικὴν μουσικὴν.

Ὅταν ἐπεκράτησεν ἡ Ρώμη, ἦτο ἀδύνατον ν' ἀντιστῆ εἰς τὸ ὠραῖον πειρασμὸν τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς. Ἡ γενικὴ διαπίστωσις τοῦ Ρωμαίου ποιητοῦ, ὅτι «ἡ Ἑλλάς, κατακτηθεῖσα διὰ τῶν ὄπλων, κατέκτησε διὰ τοῦ πνεύματος τὸν Κατακτητὴν», ἔσχεν ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ, διότι ἡ ἑλληνικὴ μουσικὴ ἐπεβλήθη εἰς τὴν ρωμαϊκὴν, ὡς πολὺ ἀνωτέρα ταύτης. Εἶναι ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένον, ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἄτοκράτορες καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Κοινωνία προσεκέλοντο διασῆμους μουσικοὺς καὶ αἰδοῦς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῶν θριάμβων των οἱ πρῶτοι καὶ τῶν κοινωνικῶν τελετῶν καὶ πανηγύρεων ἡ δευτέρα.

Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὴν Ἑβραϊκὴν Μουσικὴν, διότι οἱ μὲν Ἑβραῖοι τοῦ Ἐξωτερικοῦ — ἡ Διασπορά — ἐχρησιμοποιοῦν τὴν γενικῶς ἐπικρατοῦσαν ἑλληνικὴν μουσικὴν, ἢ δὲ Ἑβραῖοι τῆς Παλαιστίνης καὶ δὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπηρεασθοῦν μουσικῶς ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικῶς πληρεστέραν ἑλληνικὴν μουσικὴν.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, εὐρεθεῖσα πρὸ τῆς μουσικῆς αὐτῆς πραγματικότητος, ἦτο αὐτονόητον καὶ εἶχε συμφέρον νὰ συμμορφωθῆ πρὸς αὐτὴν καὶ

νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὰς προσευχὰς τῆς τὴν πανταχοῦ κυριαρχοῦσαν ἑλληνικὴν μουσικὴν, μεταλαμπαδεύσασα αὐτὴν βραδύτερον εἰς τὸ Βυζάντιον.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, παραλαβόντες τὴν ἀρχέγονον αὐτὴν καὶ ἀπλὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, ὑπεχρεώθησαν ἀπὸ τοὺς Αἰρεσιάρχας νὰ «καινοτομήσουν», νὰ κάμουν δηλ. χρῆσιν καὶ θυμεικῶν μελῶν, τὰ ὅποια ἦσαν «ἐμμελέστερα καὶ γοητευτικότερα», ὅπως βεβαίονει ὁ Ὁριγένης, διὰ νὰ καταπολεμήσουν τὰς διὰ τῶν ὕμνων καὶ τῆς θυμεικῆς διαδομένης αἰρετικῆς δοξασίας. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ καινοτομία αὕτη παρουσίασεν ὑπερβολὰς καὶ καταχρήσεις, ἡ Ἐκκλησία ἐπενέβη καὶ διεροῦθιμισε τὴν μουσικὴν τῆς. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων Μελῶδων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιβίωσις τῶν ἀρχαίων Ἀοιδῶν τῆς Ὀμηρικῆς ἐποχῆς, οἱ Μελῶδοι ἐμπνέονται καὶ πλέκουν τοὺς ὕμνους των, συνθέτουν τὸ μέλος των καὶ ἐκτελοῦν οἱ ἴδιοι τὰ μελίσματά των. Ἡ Ὑμνογραφία καὶ ἡ Μουσικὴ συναδελφωμένη ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν εἶδον τότε τὴν ὀλοκλήρωσίν των. Τὸ Βυζάντιον εἶχε ἀποκτήσει καὶ μορφοποιήσει πλήρως τὴν Ὑμνοδίαν του καὶ τὴν Λαϊκὴν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν.

Μετὰ τὴν Ἀλωσιν, ὁ Πορθητὴς, σύμφωνα μὲ τὴν γενικὴν τακτικὴν του νὰ «ἐκβυζαντινίσῃ» βαθμηδὸν τὴν μορφήν τοῦ Κράτους του, προσεῖλκεν εἰς τὴν Ἀδλὴν του διασῆμους μουσικοὺς τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐπεξήτησε νὰ συγκεράσῃ τὴν ἀραβοτουρκικὴν μουσικὴν μὲ τὴν Βυζαντινὴν. Τὸ ἐγχείρημα θὰ ἦτο θανάσιμον διὰ τὴν Βυζαντινὴν, ἂν ἦτο αὕτη ὑποδεεστέρα. Ἄλλ' ὡς ὄντως ἀνωτέρα — καὶ δι' αὐτὸ κατέφυγεν εἰς αὐτὴν ὁ Πορθητὴς — προσέδωκεν εἰς τὴν Ἀραβοτουρκικὴν στοιχεῖα μουσικὰ ἀφαντάστως περισσότερα, ὁ δὲ ἐπηρεασμὸς τῆς ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν αὕτην μουσικὴν περιορίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ δὴ εἰς τὰ ἀργὰ μέλη, τὰ λεγόμενα π α π α δ ι κ ἄ. Πάντως, ὅπως τὰ ἀσβετώματα τῆς Ἁγίας Σοφίας δὲν ἠλλοίωσαν τὰ κάτωθεν αὐτῶν ἀριστουργηματικὰ ψηφιδωτά, οὕτω καὶ τὰ τυχόν μουσικὰ ἀσβετώματα τῆς ξένης μουσικῆς, μὲ τὰ ὅποια ἐπέχρισαν οἱ χρόνοι τῆς δουλείας τὰ μουσικὰ ἀριστουργήματα τοῦ Βυζαντίου, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μεταβάλουν τὸ κάλλος τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Τὸ συμπέρασμα τῶν διαπιστώσεων αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἡ σημερινὴ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, καὶ ἡ Δημώδης καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ, πηγάζει ἀπὸ τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν συνέχειάν της, τὴν Βυζαντινὴν, ὑποστάσα βεβαίως κάποιαν ἐπίδρασιν τῆς ξένης Μουσικῆς, ἀλλὰ καὶ μεταδώσασα, ὡς πλουσιωτέρα καὶ πληρεστέρα, πολὺ περισσότερα στοιχεῖα τῆς πρὸς τὴν οἰαδήποτε ξένην.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός γενῶν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διαφυλάξεως τοῦ πατρογονικοῦ τούτου μουσικοῦ θησαυροῦ ἁ λ ω β ἦ τ ο υ, διότι ἄλλωστε δὲν εἶναι δυνατόν οὔτε ν' ἀντικατασταθῆ μὲ ἄλλην καὶ δὴ μὲ τὴν Τετράφωνον Εὐρωπαϊκὴν, ἀλλ' οὔτε νὰ ἐναρμονισθῆ μὲ αὐτὴν, διὰ πλείστους λόγους ἐπιστημονικῶς.

Ἡ Ζωγραφικὴ, ἡ Ὑμνογραφία καὶ ἡ Μουσικὴ τοῦ Βυζαντίου ἀποτελοῦν ἓνα τρίπτυχον ἀδιάσπαστον, ἀναντικατάστατον καὶ ἀκατάλυτον. Καὶ ὅπως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία χωρὶς τὰς βυζαντινὰς εἰκόνας καὶ τοὺς βυζαντινοὺς ὕμνους, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ λόγον δὲν εἶναι νοητὸς τοῦλάχιστον ὁ Ἐλληνορθόδοξος Ναὸς χωρὶς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν.

Διότι γενικότερον ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη καὶ ἐιδικότερον ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν Ὑμνογραφίαν δὲν ἀποτελοῦν αὐτοσκοπούς, ἀλλὰ μέσα καὶ φορεῖς καὶ διερμηνεῖς τῆς ἰδίας ἰδέας τοῦ Καλοῦ ὑπὸ τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν ἔννοιαν, τοῦ αἰσθητοῦ δηλ. καὶ τοῦ ὑπεραίσθητοῦ Καλοῦ μὲ ὑπερτάτην καὶ ἀπαράμιλλον ἔκφρασίν του τὸ Ὑπέροικον — τὸν Θεόν, «τὸν ὡραῖον κάλλει παρὰ πάντας βροτούς.» Οἱ φορεῖς καὶ διερμηνεῖς οὗτοι ὅσον προχωροῦν πρὸς τὴν ἀπεικόνισιν καὶ ἐρμηνείαν τοῦ Ὁραίου μέχρι τοῦ Ὑπερωραίου, τόσον περισσότερον ἐμβυθίζονται εἰς τὴν οὐσίαν τούτων καὶ δίδουν πτερά εἰς τὴν βυζαντινὴν ψυχὴν, διὰ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸ Ὑπέροικον Καλὸν καὶ ἐπιτύχῃ τὴν ἑνωσιν μὲ αὐτὸ — τὴν λεγομένην Θέωσιν.

Τὸν ὕψιστον αὐτὸν σκοπὸν, πρὸς τὸν ὁποῖον μεταγωγεῖ τὴν ἑλληνορθόδοξον ψυχὴν ἡ Μουσικὴ τοῦ Βυζαντίου, εἶναι φύσει ἀδύνατον νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐπιτύχῃ ἡ Ἐβραϊκὴ Τετραφωνία, διότι ἀπλοῦστατα δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ὁ φυσικὸς καὶ ἱστορικὸς διερμηνεὺς τοῦ Βυζαντίου. Δὲν διερμηνεύει δὲ κανεὶς γλῶσσαν, πὺδ δὲν ἐσπούδασεν.

Τὰ παρεπόμενα προβλήματα τῆς Β.Μ. ἀν δηλ. καὶ πῶς διεσώθῃ, καὶ πῶς δέον νὰ διδάσκηται, καὶ πῶς πρέπει νὰ μεταδίδεται καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Ἐλληνορθόδοξων Ναῶν εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀποσαφηνισμένα, διότι ἀπὸ ἑκατὸν πενήτηκοντα ἔτων ἔγινε καὶ γίνεται ἀξίεπαινος προσπάθεια, ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς συμπεράσματα ἀρκούντως ἱκανοποιητικά.

Μένει καθ' ἡμᾶς ἡ συστηματοποίησις τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἀπὸ τὰς ὑπευθύνους Ἀρχάς, τὴν Πολιτείαν καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τῆς συστάσεως ἐνὸς Ὁργανισμοῦ, προικοδοτουμένου διὰ ἐπαρκῶν πόρων, καὶ διοικουμένου ὑπὸ Δ. Συμβουλίου μὲ κυρίους σκοποὺς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν γνησίων βυζαντινῶν μελωδημάτων, τὴν δημιουργίαν νέων τοιούτων, διότι ἡ Β.Μ. δὲν εἶναι στατική, τὴν πλήρη διδασκαλίαν τούτων, καὶ τὴν κατάρτισιν Προτύπου Βυζαντινῆς Χορωδίας, καὶ ἐκ παραλλήλου τὴν συστηματικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἱερᾶς Ὑμνογραφίας, καὶ τὴν ἐκδοσὴν Ἐγκολπίου Ὑμνολογίου μὲ ἀπόδοσιν τῶν κυριωτέρων ὕμνων εἰς τὴν δημοτικὴν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐκκλησιασματος.

Μόνον μὲ τὴν παράλληλον συστηματικὴν αὐτὴν καὶ αὐτοτελῆ καλλιέργειαν εἶναι δυνατὴ ἡ πλήρης ἀποκατάστασις καὶ ἀναβίωσις τῆς Μουσικῆς Τέχνης τοῦ

Βυζαντίου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς Δημόδους. Ἄλλως φοβοῦμαι πολὺ, μήπως βαθυμῶδὸν ὁ χεῖμαρρος τῆς Ἐβραϊκῆς Τετραφωνίας κατακλύσῃ καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χῶρον καὶ καταπνίξῃ τὴν μοναδικὴν ζωντανὴν φωνὴν τοῦ Βυζαντίου.

Φοβοῦμαι μήπως περιέλθωμεν εἰς τὴν δραματικὴν θέσιν τοῦ διασήμου μαθητοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους Ἀριστοξένου, τοῦ ἐπικληθέντος Μουσικοῦ, ὁ ὁποῖος θρηνῶν τὴν μεγάλην κατάπτωσιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς Μουσικῆς ἔκαμε συγκεντρώσεις τῶν φίλων τῆς καὶ κάποτε τοὺς εἶπε:

«Κάμνομεν, φίλοι, ὅτι ἔκαμαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ποσειδωνιάται, οἱ κάτοικοι τοῦ Ποσειδωνίου εἰς τὸν Τυρρητικὸν κόλπον. Ἕλληνες ἦσαν οἱ Ποσειδωνιάται, ἀλλὰ μὲ τὰ γυρίσματα τῶν καιρῶν ἔγιναν Βάρβαροι: ἔχασαν τὴν γλῶσσαν, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τὰ ἑλληνικά. Νοσταλγοὶ ὅμως τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς τῶν πατέρων των, καθώρισαν μίαν ἑορτὴν ἀναμνήσεων, κατὰ τὴν ὁποῖαν συνερχόμενοι ἔστησαν ἓνα σπαρακτικὸν θρήνον καὶ ὀλοφυρμόν, καὶ εἰς τὸ τέλος «ἀπολοφροῦμενοι καὶ ἀποδακρῦσαντες», ἀφου δηλ. ἔσταματοῦσαν τὸν ὀλοφυρμὸν καὶ ἐσπύγγιζαν τὰ δάκρυα, διέλυναν τὴν συγκέντρωσιν καὶ τὴν ἑορτὴν, διὰ νὰ τὴν ἐπαναλάβουν τὸ ἐπόμενον ἔτος».

Καὶ ἡμεῖς — συνεχίζει καὶ καταλήγει ὁ Ἀριστοξένος — ἐπειδὴ καὶ τὰ θεάτρα ἔγιναν βάρβαρα, καὶ «ἡ πάνδημος μουσικὴ εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν», συγκεντρούμεθα ἐδῶ ὀλίγοι καὶ ἀναμνησκόμεθα ὅποια ἦτο ἡ Μουσικὴ τῶν πατέρων μας.» (Muller FHG, 11, 191).

*

Ταπεινός, ἀλλὰ συνειδητὸς καὶ ἐνθερμος φίλος τῆς Μουσικῆς αὐτῆς τῶν πατέρων μας ἀπεύχομαι καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸν Ἐλληνοχριστιανικὸν Πολιτισμὸν καὶ Κόσμον τὴν δραματικὴν τύχην τῶν ἀτυχῶν Ποσειδωνιατῶν καὶ τὴν ἀπογοητευτικὴν θέσιν τοῦ μελαγχολικοῦ Ἀριστοξένου καὶ τῶν ὀλίγων φίλων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς, καὶ εὐχομαι ἐκ ψυχῆς ὅπως τὸ παρὸν Συνέδριον προέλθῃ εἰς Ἀπόφασιν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ κεντρίσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν ὑπὲρ πλήρους ἀποκαταστάσεως καὶ ἀναβιώσεως τοῦ πατρογονικοῦ τούτου θησαυροῦ— τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Τέχνης.

Ἀθῆναι 12 Μαΐου 1956.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡραίων αὐτῶν σκέψεων περὶ Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ κ. Νικολαΐδη, αἵτινες ἀνεπτύχθησαν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ Ἐλληνοχριστιανικὸν συνέδριον ἐγένετο ἐπίδειξις Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Φίλων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τοῦ ὁποῖου Πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Νικολαΐδης, ὑπὸ τῆς ἀνδρικῆς χορωδίας τοῦ κ. Θ. Χατζηθεοδώρου, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρασσῶν» τῇ 20ῇ Ἰουνίου 1956.

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

Τὴν 14ην Ἰουλίου ἄγομεν τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν τοῦ σχόντος Πανορθόδοξου κῆρος Ἁγίου Πατρὸς καὶ Διδασκάλου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου. Καὶ τὰ φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας τέκνα, μὲ ὑψηλὰς διανοίας καὶ καρδίας καθαρὰς θὰ προσέλθουν εἰς τοὺς ἱ. Ναοὺς μας, διὰ νὰ ἀποτίσουν τῆς εὐγνωμοσύνης των τὸν φόρον, νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν χάριν του, καὶ νὰ κενώσουν εἰς ἱερολογίας ἁσματικὰς, τὰς ἐπὶ ἕνα καὶ ἡμῖσι αἰῶνα ἀποταμιευθείσας ἐπιποθήσεις τῆς στρατευομένης Ἀγίας Ἐκκλησίας μας. Καὶ ἡ ἑορτὴ θὰ εἶναι ἀνάμεστος πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ ἐν Κυρίῳ χαρᾶς.

Καὶ ἡ φιλέορτος τῆς Ὁρθοδοξίας μας τάξεις τῶν Μοναχῶν, διὰ δευτέραν ἡδὴ φοράν, θὰ κροτήσῃ ἑορτίους ὕμνους εἰς τὸν κατ' ἔξοχὴν ἡγαπημένον Ὅσιον Πατέρα. Καὶ θὰ ψάλλωμεν ἐν κυμβάλοις χεῖλεσιν ἄγνοις, τὴν πάμφωτον μνήμην τοῦ μεγαλειτέρου τέκνου τοῦ Ἀγιορείτου Μοναχισμοῦ, τῆς ὁποίας καὶ μόνη ἡ χαροποιὸς προσδοκία, ἀπελαύνει τὴν κατήφειαν καὶ πλατύνει τὸ πνεῦμά μας. Διὸ καὶ ἡ πανήγυρις θὰ εἶναι λαμπρά. Καὶ πάλιν καταναγκηθῆ, ὡς ἐκείνη ἡ πρώτη ἑορταστικὴ πανηγυρὶς, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ ἀνακρίσις τοῦ Ἁγίου Πατρὸς ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡμεῖς οἱ Ἀγιορείται ἀγαπῶμεν διττῶς τὸν Ἅγιον Νικόδημον. Ὡς ἔνθεον Διδάσκαλόν μας, καὶ ὡς τὸ εὐδοσιώτερον ἄνθος τῆς Ἀθωντικῆς γῆς. Καὶ πράγματι. Εἶναι ὁ ποδηγὸς ὄλων τῶν πνευματικῶν ἡλικιῶν τῆς Μοναχικῆς φιλοσοφίας. Καὶ ὁ δόκιμος, καὶ ὁ Μοναστηριακός, τὸν Νικόδημον ἔχουν ὑψηλῆν. Καὶ ὁ βαθὺς Νηπιτικός, ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου κατευθύνεται καὶ προκοπτεῖ. Καὶ ὁ ἱερός Ἠσυχαστής, ὑπ' αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς τὸν γνῶφον τῶν θεωριῶν καὶ εἰς τὰ ἄδρα τῶν Μυστικῶν βίον. Ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐν κόσμῳ ἀδελφῶν μας, εἰς τὸν Νικόδημον ἐντροφεοῦν, αὐτὸν ἔχουν κανόνα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπαναπαύονται.

Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ἐβίωσε τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα τῶν Πατέρων εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις του. Καὶ συνεπύκνωσεν ἐν ἑαυτῷ ἅπασαν τὴν θεόσοφον πεῖράν των. Καὶ ἐκινήθη πρὸς ὅλας τὰς ἀπροσμετρήτους τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐκτάσεις ἢ ἀγιωτάτη του ψυχῆ. Καὶ μετέσχεν, ὡς καὶ αὐτοί, εἰς τὴν σοφίαν καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, «διὰ παθημάτων», μνημονεύον τοῦ ἡγαπημένου Ἀποστόλου του, «Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ...»

Ὁ βίος τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἦτο πανέμορφον μίμημα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ Παυλιανὸς του ἔρωσις — ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Μοναστικῆς του ἰδιοτυπίας — τὸν ἔκαμνε νὰ ἐγκλωβῆται καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς θλίψεσιν του, ἀναπληρῶν, ὡς θέμις, «τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματί του». Καὶ γιγαντωμένος, «πρὸ τῆς ἀσῆμου ἡμῶν γενεᾶς», ἐξωτερίκευσεν εἰς τὰς νοεράς τῆς Ἐκκλησίας διεξόδους, τὸ πνευματικὸν ἀμάλγαμα τῶν τραγικῶν καὶ θείων βιω-

μάτων του, ὡς βαθυτάτην κένωσιν, — «κῆνα τεθηκότα», ἐπίστευεν ἑαυτὸν, «ἄσοφον», «ἐκτρωμα», καὶ «οὐδέν», καὶ «κεχρηαῖον», καὶ «ἀμόναχον» — ὡς δακρύροον κατάνυξιν, ὡς ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον διαπύσιον, ὡς θλίψιν ἐν Κυρίῳ, ὡς θεωρίαν τῶν ἀθεάτων, ὡς Μυστικὴν θεολογίαν, ὡς ἔρωτα τοῦ Θεοῦ, δριμύνην καὶ ἀστεκτον, ὡς συγγραφὴν, τέλος, πολύμορφον, πολυσχιδῆ, καὶ ὀγκωδεστάτην, πεποικιλμένην τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι.

Διότι ὁ Ἅγιος Νικόδημος, σὺν ταῖς ἐξαιρέτοις νοητικαῖς δυνάμεσι, δι' ὧν ἐκοσμεῖτο ἀπὸ Θεοῦ, ἐδέξατο καὶ χαρίσματα πνευματικὰ, πρὸς οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, διακριθεὶς διὰ τὸ σπάνιον τοῦ Κανονολόγου τάλαντον, τὴν δεινότητα τοῦ σχολιαστοῦ, τοῦ ὑμνογράφου τὴν ἔξαρσιν, τοῦ κριτικῶν τὴν διεισδυτικότητα, τοῦ ἀγιολόγου τὴν πληρότητα, τοῦ λειτουργιολόγου τὸ μυσταγωγικόν, τοῦ ἀσκητικῶν συγγραφέως τὴν δυσσπόκτητον ἐμπειρίαν, ἅτινα τόσον θαυμασιῶς συνεδνάσθησαν εἰς μίαν προσωπικότητα.

Ὁ Ὅσιός μας ἀνηρέθη εἰς ἀνεφίτους περιοχὰς θείων θεωριῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐτράφη καθ' ὅλην τὴν Μοναχικὴν του βιοτήν, καὶ ὧν ἐχρημάτισε μύστης καὶ διδάσκαλος μοναδικός, καταλιπὼν εἰς ἡμᾶς ἔργον ἀπύθμενον εἰς βάθος, ἀπερίληπτον εἰς μήκος, καὶ εἰς ὕψος δυσθεώρητον. Μὲ τὰς ἀπροσδιορίστους διαστάσεις τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικότητος. Καὶ μὲ πνεῦμα ἀδέσμευτον, ὡς αἰώνιον καὶ ἐλεύθερον, ἀπὸ τὸν χῶρον καὶ τὸν χρόνον. Καὶ ἀπὸ τὸν ἀνώτερον συλλογισμόν, καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀνελεύθερον νοησιαρχικὴν λύμην ἐκ Δύσεως προερχομένην.... Κατέλιπεν ἔργον, ἐν ἐνὶ λόγῳ, Ὁρθόδοξον.

Ὅτε πέρυσιν, ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, κατέταξε Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτην ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ὁσίων, ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀνερέωνε τοιούτοτρόπως, κατ' ἐπίσημον ἔμφρασιν, τὴν Πατερικὴν πνευματικότητά της, καὶ οἰοεὶ ἀνεδύετο λελουμένη καὶ ἀμόλυντος ἐκ τῶν Πνευματοφόρων ρεῖθρων τῆς Ἱ. Παραδόσεως. Διότι ὁμολογουμένως, ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία μας ἀπὸ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἐντεῦθεν στεριεῖται ὀρθοδόξων βιωμάτων. Διὸ καὶ ὁ Κύριος, ἐπικαμφθεὶς εἰς τὰς ἰκείσας τῆς Ἐκκλησίας, ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς ἕνα Νικόδημον, φορέα ἀπάσης τῆς πολυποικίλου ὀρθοδόξου πνευματικότητος, ὅστις, εἰς μὲν τὴν ἀχλωπὸν περίοδον τῆς δουλείας τοῦ Γένους, ἀφύπνησε τὴν νεναρκωμένην συνείδησιν τῶν ὀρθοδόξων, εἰς δὲ τοὺς μετέπειτα χρόνους τῆς Ἐθνικῆς ἐλευθερίας, ἤρε τὸ βαρὺ τῆς ἀγνοίας παραπέτασμα, διαπορθμεύσας ὄλον τὸν κεκτημένον πλοῦτον τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας μας, πρὸς τὴν ἀγωνιώσαν στρατευομένην Ἐκκλησίαν μας, ἐκ τῶν ὑποῦλων τῆς Δύσεως διεισδύσεων. «Ὁ ἔχων ὄτα...»

Διὰ τοῦτο γάννται τὸ πνεῦμα ἡμῶν τῶν Ἀγιο-

ρειτών. "Οτι ὁ "Οσιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ἀνακηρυχθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπισήμως, συσφίγγει ἔτι καὶ ἔτι τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν μὲ ἡμᾶς τοὺς περιλειπομένους ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις καὶ συμβολίζει τὴν οἰκειώσιν τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν μας, καθ' ἣν ἐποχὴν ταλαιπωροῦμεθα μὲ ἀκαθόριστα, ἐπικίνδυνα καὶ ἀλλοπρόσαλλα Θεολογικὰ σχήματα.

* *

Οὐδὲν τιμιώτερον τῆς ἀμωμῆτου πίστεώς μας, τῆς ἀδαμαντίνης Ὁρθοδοξίας μας. "Οχι μόνον ἐκείνης, ἣτις κεῖται ἐν δόγμασιν, ἀτινα δὲν ἐξαντλοῦν τὸ περιεχόμενόν της, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης, ἣ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πνευματικὴν πεμπτουσίαν τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὡς διανόησις, ὡς πνευματικότης, ὡς ἐλευθερία, ὡς ἰδιάζουσα ἡμῶν βίωσις ἐν Χριστῷ, καὶ ἣτις κατευθύνεται πρὸς τὴν ἐαυτῆς δικαίωσιν ὑπὸ τοῦ Παρακλήτου.

Τὸ ἐνιαῖον αὐτὸ νόημα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἣ σύνθεσις τοῦ Δόγματος καὶ τοῦ βιώματος, ὑπῆρξεν ἀείποτε τὸ φυσικόν, ἐπέπερ ζωηφόρον, κλίμα ἡμῶν τῶν ταπεινῶν Μοναχῶν. Καὶ ἐκεῖτο ἀνέκαθεν ἣ Ὁρθόδοξος πνευματικότης, εἰς τὴλανγὲς σημεῖον προσανατολισμοῦ, ἐνθα αἰῶνων Πατερικὰ βιώματα, τιμίον καὶ ἀχράντων ἐπιποθήσεων συνηρτῶντο ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἦτο ἣ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ μας, ἣ ἐλπὶς, ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέλειπον τοῦ ἐλπίζειν. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπίφθονον κορυφὴν τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ὁ Ἁγιορείτης ἐξεκένου τὰς, ἄσπερ ἔζη, ὄνειροπολήσεις, καὶ τὴν λυγμῶδη νοσταλγίαν του, καὶ τὸ πάννηχον δάκρυον τῶν ἐναργῶν ὄραματισμῶν του. Καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, αὐτὸ τὸ νόημα, αὐτὴν τὴν σύνθεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἣν ἐξευγάσατο ἣ «ἐγκομβωμένη» τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν θλίψιν τοῦ Χριστοῦ χορεία τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἡμεῖς, φύλακες ἀκαταίσχοντοι τοῦ ἀμολύντου θυρεοῦ της, ἐλαμβάνομεν χάριν ἀντὶ χάριτος, καὶ δύναμιν «τοῦ βαστάσαι τὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὄνομα ἐναντίον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἰῶν τε Ἰσραήλ...».

* *

Ἐπεὶ πᾶσαν ἄλλην ἱστορικὴν τῆς Ἐκκλησίας περιόδον, σήμερον ἔχομεν ἀνάγκην Ὁρθόδοξον ὑποδειγμάτων, λειτουργῶν γηγισίων τῆς Ὁρθοδοξίας, βιούντων μὲ συνέπειαν οὐχὶ μόνον τὸ ἀμετάθετον δογματικῆς διδασκαλίας σύμπλεγμα, ἀλλὰ καὶ τὸ δυσχερῶς κατακτώμενον «ἐσωτερικόν» πνεῦμά της.

Διότι ἣ ἐγκλωβωθεῖσα εἰς τὴν πεπερασμένην ἀνθρωπίνην σκέψιν Ἀντικὴ θεολογία, εἴτε ὑπὸ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ διακονεῖται, εἴτε ὑπὸ τοῦ πολωνύμου Προτεσταντισμοῦ, ἐπ' ἐσχάτων συμπλέκεται, ὑπὸ μίαν λίαν ἐπικινδύνως λανθάνουσαν μορφήν, μὲ τὴν ἀμώμητον Πατερικὴν πνευματικότητα, εἰς τρόπον, ὥστε, οἱ ἀναντικατάστατοι τῆς ὑψηλῆς «ἐν μυστηρίῳ» Θεολογίας μας παράγοντες τῆς Ἀποκαλύψεως, τῆς Ἐμπνεύσεως καὶ τοῦ Φωτισμοῦ, νὰ κινδυνεύουν νὰ εξαφανισθοῦν πρὸ τῶν ἀπεξηραμένων διανοητικῶν πλασμάτων, «χοϊκῶν» ἀνθρώπων, ἀθεολογῆτων Θεολόγων.

Καὶ ἐνῷ ὁ Ἀντικὸς κόσμος στρέφεται πρὸς τὰς ζωηφόρους πηγὰς τῶν Ἀνατολικῶν ὑδάτων, ἵνα εὖρη ἀνάψυξιν, διὰ τῶν μεταφράσεων τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καὶ ὑπερτονίζεται ἣ Ὑπαρξιακὴ ἀντιμετώπισις τῶν πνευματικῶν του προβλημάτων, ἡμεῖς, δυστυχῶς, παρουσιάζομεν τὸ θέαμα τῶν Θεολόγων τοῦ παρακμάζοντος Βυζαντίου, οἵτινες, ἀπολέσαντες, τὴν συνοχὴν τῆς Παράδοσεως, ἐδημιούργουν Οὐμανιστικὰς κινήσεις καὶ ἐπρόδιδον τοὺς Ἁγίους Πατέρας μας, προετοιμάσαντες λελθηθότως τὴν ἔλευσιν τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

* *

Διὰ τοῦτο, τὸ γεγονός τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου, ὅστις ὑπῆρξεν ἐκμαγεῖον ὄλων τῶν κατὰ Χριστὸν ἀρετῶν καὶ εἰκὼν ἐκπαλγος τῆς Ὁρθόδοξου, πνευματικότητος, ἐχαιρετίσθη παρὰ τοῖς νοῦν ἔχουσιν, ὡς ἀτόχημα Πατερικῆ νίκης, δι' ἣς ἣ Ἐκκλησία μας οἰακοστροφεῖται πρὸς τοὺς Ἀποστολικὸς αἰῶνας, ἐναγκαλιζομένη εἰς μίαν ἐνότητα καὶ ἁρμονίαν ὄλους τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἀπὸ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Ἰγνάτιον καὶ τὸν Βασίλειον, μέχρι τοῦ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ Φωτίου, τοῦ Συμεῶνος τοῦ Ν. Θεολόγου καὶ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Διότι, ὅταν ὁ θεῖος Νικόδημος ἔκαμνε «νοερὰν προσευχὴν» καὶ συνέγραφε, ὅταν μὲ τὴν ἀριστερὰν ἐκράτει τὸ κομβοσχοίνιον καὶ μὲ τὴν δεξιὰν τὸν κάλαμον, κατέλειπεν εἰς ἡμᾶς τύπον καὶ ὑπογραμμὸν Ὁρθόδοξου βιώσεως, ἐμμεῖτο τοὺς Πατέρας, ἐσπένχιζε τὴν Παράδοσιν, ἐνῷ ταυτοχρόνως ἐδίδασκε τοὺς ἀδελφοὺς του τὰ μυστικὰ τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς ἐν Κυρίῳ σοφίας. Ὁ Νικόδημος ἦτο ἀνθρώπος καὶ Χριστιανὸς ἀληθής. Καὶ πιστεύομεν εἰς αὐτόν, διότι εἰσηλθεν μὲ βαθυτάτην ὑπόκλισιν εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐνθα ἐμπολιτεύονται αἱ ὕψισται ἀλήθειαι της, καὶ ἐνθα μᾶς μεταφέρει ὁ πνευματικὸς του κωκλῶν. Πιστεύομεν εἰς τὸν ἱερόν Νικόδημον, ὅχι διότι «ἐδόξασε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνας», κατὰ τὸν L. Petit, ἀλλὰ διότι κυρίως παρέσχε αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς ἐκουσίαν ὀλοκαύτωσιν, διὰ τῆς Πατερικῆς μιμήσεως, ἐν τῇ προσωπικῇ βιώσει, καὶ διότι δημόκησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μέχρις ὑστάτης του πνοῆς, ὡς Οἰκουμενικὸς Διδάσκαλος.

Ποῖος καὶ πόσος ὑπῆρξεν ὁ «καρδιώσας» ἡμᾶς Ἁγιος Πατήρ, ἀκόμη δὲν ἐγράφη ἐπαρκῶς. Ὁ ὑποφανόμενος ἀπεδόθη ἀπὸ καιροῦ εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἐμφανίσεώς του εἰς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ βάσει ἀγνώστων πηγῶν. Πάντως ὁ Ρῶσος Ἐπίσκοπος Πορφύριος Οὐσπένσκυ συνοπτικῶς ἐρμηνεύει τὰς ἀπόψεις μας: «Νὰ ἀναμετρηθῇ τὶς πρὸς τὸν ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ εἶναι ἀδύνατον νὰ μιμηθῇ ὁ μὲν αὐτὸν ἀπαράιτητον.»

Ἁγιον Ὁρος.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ

Μοναχός, Βιβλιοφύλαξ

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπισημασθέντες ὡς ἄγιοι, οἱ προφῆτες ἠλίας καὶ αἱ διάφοροι «ὑποθέσεις» (παραστάσεις) τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶναι θέματα ἐκ τῶν πλέον ἀγαπητῶν τῆς ὀρθοδόξου ἀγιογραφίας, ἰδίᾳ τῆς μοναχικῆς, ἣ ὁποία, ὡς τοιαύτη, μᾶς παρέδωκεν θαυμασίους ἀσκητικούς τύπους ἁγίων, ὡς τὸν τοῦ προφήτου ἠλίας, τοῦ Ἐλισσαίου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, τοῦ ὁσίου Ἐφραίμ, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, καὶ πάντων τῶν ὁσίων, ἀναχωρητῶν καὶ ἀσκητῶν, ὧν αἱ εἰκόνες κοσμοῦσι τοὺς τοίχους τῶν καθολικῶν τῶν μονῶν καὶ τῶν τραπεζῶν αὐτῶν.

Ὁ προφήτης ἠλίας ζωγραφίζεται μετὰ τῶν ἄλλων προφητῶν εἰς τὸν τροῦλλον παντὸς ὀρθοδόξου ναοῦ, κρατῶν εἰλητάριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου γέγραπται: «Ζῆ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.» Ἐπίσης ζωγραφίζεται εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Μεταμορφώσεως καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ μεταξὺ τῶν δικαίων. Ὡσαύτως ζωγραφίζεται πολλάκις εἰς τὴν κάτω ζώνην τοῦ ναοῦ μεταξὺ τῶν ἀσκητῶν.

Εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνεγειρομένου ναοῦ ζωγραφίζεται πλήρης σειρά τῶν διαφόρων ἱστορικῶν ὑποθέσεων τοῦ Βίου του, ὡς: ὁ πρ. ἠλίας εὐλογῶν τὸ ἄλευρον καὶ τὸν καμψάκην τοῦ ἐλαίου τῆς χήρας, ἀνιστῶν τὸν υἱὸν αὐτῆς, κατάγων διὰ τῆς προσευχῆς αὐτοῦ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, φονεύων τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης, κοιμώμενος ὑπὸ τὴν ἀρκουθον, χρίων τὸν Ἐλισσαίε εἰς προφήτην, ἀφαρπαζόμενος ὑπὸ πυρίνου ἄρματός.

Ἄλλ' ὁ συνηθέστερος τύπος τῆς ἁγίας αὐτοῦ εἰκόνας εἶναι ὁ παριστῶν αὐτὸν καθήμενον ἐξωθεν τοῦ σπηλαίου τοῦ παρὰ τὸν χεῖμαρρον Χορράθ. Οὕτω περιγράφεται ἡ εἰκὼν αὐτῆς εἰς τὰ παλαιὰ χειρόγραφα τὰ γεγραμμένα πρὸς χρῆσιν τῶν ἀγιογράφων:

«Σπήλαιον, καὶ ὁ προφήτης ἠλίας ἔσω καθήμενος, ἔχων τὸ χεῖρ του εἰς τὸ κατωσάγωνόν του καὶ ἀκουμβίζων εἰς τὸ γόνατόν του. Καὶ ἐπάνω τοῦ σπηλαίου ἕνας κόρακας βλέπων πρὸς αὐτόν, βαστῶν ψωμί εἰς τὸ στόμα του.»

Ἡ τοιαύτη εἰκὼν τοῦ προφήτου εἶνε ἐκ τῶν πλέον θαυμαστῶν τῆς κατὰ παράδοσιν ἀγιογραφίας μας, κατανύγουσα τὸν μετὰ πίστεως καὶ γνώσεως προσβλέποντα εἰς αὐτήν. Ὁ ἅγιος παρίσταται ὡς περιγράφη ἀνωτέρω, ἐν ἀγρία καὶ ἀύχμηρᾳ τοποθεσίᾳ, ἥτις ἐπιτείνει τὴν αὐστηρότητα τῆς εἰκόνας. Κρημνοὶ ἄγριοι περιβάλλουσι τὸν φιλέρημον ζηλωτὴν τῆς πατρῴας θρησκείας, ὅστις κάθεται ἐπὶ πλατέος λίθου ἔμπροσθεν σκοτεινοῦ σπηλαίου, ὡς ἀπροσπέλαστος ἀετὸς πρὸ τῆς φωλεᾶς του.

Ἡ κεφαλὴ του περιβάλλεται ὑπὸ πυκνῆς κόμης, τῆς ὁποίας οἱ βόστρυχοι εἶναι συνεστραμμένοι ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ τὸν καύσωνα, οἱ δὲ πλόκαμοί της πίπτου περιπεπλεγμένοι ἐπὶ τῶν ὤμων του, προσδίδοντες εἰς αὐτὸν τὴν μεγαλοπρέπειαν λέοντος. Ἡ λευκὴ γενειὰς του ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς τρίχας ἠγριωμένας. Τὸ πρόσωπόν του εἶναι σκληρόν, κάτοπτρον ἀκαταλύτου ζήλου καὶ πίστεως, καὶ ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς βαθεῖς, μετὰ τὰς κόρας ὡς βολίδας, τὰς ὀφρῦας πυκνάς, τὴν ρίνα γαμψὴν καὶ ἰσχυράν, τὸ στόμα συνεσφιγμένον, τὸν μύστακα συνεστραμμένον, τὰ μῆλα τῶν παρεῖων ἐξέχοντα. Εἶναι ἐνδεδυμένος μετὰ χιτῶνα εὐρύπτυχον, περιβάλλοντα τὸ δυνατὸν σῶμά του, ἐπ' αὐτοῦ δὲ εἶναι ἐρριμμένη ἡ βαρεῖα μωλωτὴ του. Ἡ δεξιὰ χεῖρ του, γυμνὴ μέχρι τοῦ ἀγκῶνος, ὑποστηρίζει τὴν κεφαλὴν του, μετὰ τὴν συνεσφιγμένην παλάμην ὅπισθεν τοῦ ὠτίου καὶ τὸν ἀγκῶνα ἐρειδόμε-

νον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἀναπαύεται ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος. Ἡ κεφαλὴ εἶναι ἐστραμμένη μετὰ βιαίαν κίνησιν πρὸς τὰ πλάγια καὶ ἄνω, προσβλέπουσα πρὸς κόρακα, ὅστις ὑπερίπταται τῶν βράχων, κρατῶν διὰ τοῦ ῥάμφους του μικρὸν ἄρτον. Οἱ γυμνοὶ πόδες τοῦ προφήτου πατῶσιν στερεῶς ἐπὶ πλατέος λίθου.

Ἡ ὄψις τοῦ ἁγίου ἀποπνέει ὑπερφυᾶ δύναμιν, τὸ στήθος, οἱ βραχίονες, οἱ στιβαροὶ πόδες, τὸ δὲ πρόσωπον εἶναι πλήρες πνευματικοῦ πυρός. Οὕτω ἡ εἰκὼν εἶναι ὑπόμνημα διὰ τὸν πιστόν, δι' ἀρμοδιῶν σχημάτων παριστῶσα «τὴν κρηπίδα τῶν προφητῶν»,

ΤΟ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΧΙΣΜΑ*

Τὰ ἀποτελέσματα δεικνύουν, ὅτι δὲν ὠφέλησε τὴν Ἐκκλησίαν ἡ ἐπιδίωξις τῆς πρωτοκαθεδρίας, μήτε ἡ τιμητικὴ καὶ ἐν πολλοῖς κενὴ τιτλοφορία. Τὰ ὅσα ἔγραψεν ὁ Πάπας Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Α΄ πρὸς τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην τὸν Νηστευτὴν καὶ τὸν διάδοχον αὐτοῦ Κυριακὸν διὰ τὸν τιμητικὸν τίτλον «Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης», δοθέντα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Μαυρικίου, ἀναμφιβόλως εἶναι ἄξια προσοχῆς ὡς πλήρη διδαγμάτων ἀδιαμφισβητήτου ἀληθείας. Καὶ ὁ μὲν τίτλος «Οἰκουμενικὸς» ἦτο καὶ εἶναι τιμητικὸς, οὐχὶ δὲ διοικητικὸς. Διότι ἡ θέσις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ τίτλου, ἔμεινεν ἐν τοῖς γεωγραφικοῖς ὄριοις ἐν οἷς καθώρισεν ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ τίτλου. Δὲν εἶχεν, ὡς καὶ σήμερον δὲν ἔχει, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δικαιοδοσίαν διοικητικὴν ἐπὶ τῶν ἄλλων θρόνων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ὁ Πατριάρχης τῆς Ρώμης δὲν εἶχε δικαιοδοσίαν ἐπὶ πάσης τῆς Ἰταλίας, εἰ μὴ μόνον ἐπὶ τῆς Μητροπόλεως τῆς Ρωμαϊκῆς περιφερείας. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καλεῖ τὴν πόλιν τοῦ Μιλάνου Μητρόπολιν τῆς Ἰταλίας, τὴν δὲ Ρώμην Μητρόπολιν τῆς Ρωμαϊκῆς περιφερείας. (Ἀθανασίου, ἐπιστολὴ πρὸς Σολίτιον).

Ἐὰν λοιπὸν διὰ τὸν τιμητικὸν τίτλον παρεπονέθη ὁ Πάπας Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Α΄, τί θὰ ἔλεγε διὰ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἐπισκόπους Ρώμης, οἵτινες προσέλαβον τὸν εἰδωλολατρικὸν τίτλον pontifex maximus, οἵτινες ὑπογράφουν ὡς Ἐπίσκοποι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ θεωροῦνται ἀλάθητοι ἐρμηνεῖς τῶν δογμάτων «non ex consensu Ecclesiae», ἀλλ' ὡς Ἐπίσκοποι τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν, παρ' ὧν, ὡς διατείνονται, ἀπορρέει ἡ ἐπισκοπικὴ τιμὴ καὶ ἡ ἐξουσία ὅλων τῶν ἄλλων Ἐπισκόπων;¹

Τί θὰ ἔλεγε ὁ ἴδιος, ἐὰν ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰ «Χρονικά», ὅσα ὁ Καρδινάλιος Βαρόνιος λέγει διὰ

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 239.

1. Ἴδε Βούλα: Pastor Aeternus, Denzinger enchiridion.

«τὸν ἀκαθαίρετον πύργον τῆς πίστεως», ὅστις ἐβλάστασε μόνος, «μονώτατος» ὅπως ἔκραζε εἰς τὸν Θεόν, τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀρνηθῆ οἱ πάντες, καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ γίγας διέσωσεν ἐπὶ τῆς γῆς:

«Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἡλιοῦ, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἕστη ὑπὸ σπήλαιον. Καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνή, καὶ εἶπε, τί σὺ ἐνταῦθα Ἡλιοῦ; Καὶ εἶπεν Ἡλιὸς (πρὸς Κύριον): Ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ρομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν.» (Βασιλ. Γ'. ιθ'. 9).

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

τὸν Πάπα. «Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως καὶ διαθέσεως τῆς Ἀγιότητός του, ἵνα ὀλοκληρὸς ἡ Ἐκκλησία θεωρῆ ἅγιον καὶ ἱερὸν ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκεῖνος θεωρεῖ ὡς τοιοῦτον»¹.

Τί θὰ ἔλεγε, ἂν ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν «Θεολογίαν» τοῦ Καρδινάλιου Βελαρμίνου De Romano pontifice: «Ἐὰν ποτε ὁ Πάπας, ἀπατηθείς, ἤθελε συστήσει ἁμαρτίας καὶ ἀπαγορεύσει ἀρετάς, ἡ Ἐκκλησία θὰ ὤφειλε νὰ δεχθῆ τὰς ἁμαρτίας ὡς ἀγαθὰς τὰς δὲ ἀρετάς ὡς κακίας» (Si audem Papas erraret praecipiendo vitia, vel prohibendo virtutes, tenetur Ecclesia credere vitia esse bona et virtutes mala)².

Τί θὰ ἔλεγε, ἂν ἀνεγίνωσκεν ὅσας κολακείας ἔγραψε, περὶ τῆς θέσεως τοῦ Πάπα, ὁ Καρδινάλιος Ζαβαρέλλα. «Ἐὰν ἐν Συνόδῳ παρευρίσκετο ὁ τε Θεὸς καὶ ὁ Πάπας, ὁ Πάπας δύναται ἐν Συνόδῳ ὅσα καὶ ὁ Θεὸς δύναται νὰ πράξῃ. Ἄλλ' ὁ Πάπας πράττει πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμεῖ καὶ παρανομίας ἀκόμη, κατὰ τοῦτο ὅθεν πλείων τοῦ Θεοῦ». (Deus et Papa faciunt unum consistorium Papa potest quast omnia quae facit deus... Et Papa facit quidquid libet etiam illicita, et est ergo plus quam deus)³.

Ἀναμφιβόλως, ὁ Ἅγιος οὗτος Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης θὰ ἔκρυπτε τὸ πρόσωπόν του. Ἴδου τί ἔγραφε πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Εὐλόγιον:

«Εἶπον, ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ ἡ Ἀγιότης σου πρὸς ἐμὲ τὸν τίτλον τοῦτον. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σου μοὶ ἀπονέμεις τοὺς ἀπορριφθέντας ὑπ' ἐμοῦ κενοδόξους τίτλους, οἰκουμενικούς, καὶ Πάπας. Ἄς μὴ ἐπαναλάβῃ, παρακαλῶ, τοῦτο ἡ γλυκυτάτη Ἀγιότης σου εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἀφαιρεῖς παρὰ σεαυτοῦ ὅ,τι προσδίδεις εἰς τὸν ἄλλον. Δὲν ζητῶ αὐξήσῃ διακρίσεως, ἀλλ' αὐξήσῃ ἀρετῆς. Δὲν θεωρῶ τιμὴν εἰς ἐμαυτὸν πᾶν ὅ,τι γίνεται αἰτία νὰ ὑποτιμηθῶν εἰς διάκρισιν οἱ ἀδελφοὶ μου»⁴.

Ἐπίσης, ὁ Ἅγιος Κυπριανός, ἂν ἔζη σήμερον, θὰ ἐξέφραζε θλίψιν, βλέπων τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐπὶ τῶν Ἐπισκόπων τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κυριαρχίαν τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ρώμης. Εἶναι αὐτὸς, ὅστις ἀπέριπτε τὴν θεωρίαν τοῦ Ἐπισκόπου τῶν Ἐπισκόπων. Δι' αὐτὸ καὶ ἔγραφεν. «Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν θέτει ἑαυτὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἐπισκόπου τῶν Ἐπισκόπων. Ἐκαστος Ἐπίσκοπος ἔχει πλήρη ἐλευθερίαν καὶ ὀλοκληρωτικὴν ἐξουσίαν»⁵.

1. Boronii analea num. 224.

2. De Romano Pontifice 4,23. Ἴδε: «Ἡ ἐπιστροφή μου εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν» ὑπὸ Paul B. Convalier, σελ. 27-29. Ἀθήναι 1954.

3. Gardinl. Zabarella de Scism. Innocent. VII, ἴδε P. B. Convalier.

4. Letters of St. Gregory Book VII, Abbe Guettee the Papacy, σελ. 297.

5. Consil. Carth. St. Cyprian Benedictine edition σελ. 327-330.

Είναι γεγονός, ότι η 'Εκκλησία τῆς 'Αφρικῆς ἐπέτιμησε διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως τὸν 'Επίσκοπον Ρώμης, ἐρίζοντα μετὰ τοῦ 'Επισκόπου 'Αλεξανδρείας. Εἶναι καὶ τοῦτο μία τῶν ἀποδείξεων, καθ' ἣν εἰς οὐδεμίαν περιφέρειαν εἰς 'Επίσκοπος ἢ Πατριάρχης ἐθεωρεῖτο ἀνώτερος ἢ 'Επίσκοπος τῶν 'Επισκόπων.

Τὸ ἴδιον ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου τῆς 'Αρελάτης, ὡς πρὸς τὴν διαφωνίαν τῶν 'Επισκόπων τῆς 'Αφρικῆς μετὰ τοῦ 'Επισκόπου τῆς Ρώμης ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν¹.

Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀχθοῦν εἰς φῶς πολλαὶ μαρτυρίαι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, μαρτυρίαι 'Αγίων, ἀλλὰ μήτε ἡ 'Υμετέρα Σεβασμιότης διαθέτει χρόνον, ἵνα αὐτὰς μελετήσῃ καὶ ἐξηγήσῃ, μήτε ἡ ταπεινότης μου εὐκαιρεῖ, ἵνα αὐτὰς συλλέξῃ καὶ παραθέσῃ.

'Επὶ τοῦ ζητήματος τῶν προσπαθειῶν τῶν 'Επισκόπων Ρώμης, πρὸς ἔνωσιν μετὰ τῆς 'Ανατολῆς, θὰ εἶχον πολλὰ νὰ παρατηρήσω, καθ' ὅτι ἡ 'Υμετέρα Σεβασμιότης, καθ' ἃ μοι ἔγραψε, θεωρεῖ αὐτὰς ἀποδείξεις τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων καὶ τῆς ἐργασίας τῶν Παπῶν, πρὸς ἄρσιν τοῦ σχίσματος. 'Εν τῇ περιπτώσῃ ἐπιστολῇ Ὑμῶν ἀναφέρετε τὸ παράδειγμα τοῦ Πάπα 'Ιννοκεντίου τοῦ Γ', ὅστις ἤλεγξε δριμύτατα τοὺς Σταυροφόρους, ὅταν δι' ἀπάτης κατέλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸ 750 ἐτῶν. 'Αλλὰ τὰ κίνητρα τῶν διαθέσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν 'Ανατολὴν διαφαίνονται ἐναργέστερον εἰς ἄλλας πρὸς τοὺς ἀρχηγούς τῶν Σταυροφόρων ἐπιστολάς αὐτοῦ. Πρὸς τὸν Μαρκῆσιον Μονφεράτον, ἀρχηγὸν τῶν Σταυροφόρων, γράφει ὁ 'Ιννοκέντιος ὁ Γ'. «Δύνασθε νὰ κρατήσητε καὶ νὰ ὑπερασπίσητε τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν κατέλαβετε διὰ θελήματος Θεοῦ. 'Αλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅτι θὰ ἀποκαταστήσητε τὰ κτήματα τῶν 'Εκκλησιῶν καὶ θὰ μείνητε πιστοὶ πρὸς τὴν 'Αγίαν ἔδραν καὶ πρὸς ἡμᾶς». 'Ο ἴδιος, ὑπακούων εἰς τὸν ἐνθρονισθέντα ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων Λατῖνον Αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βαλδουῖνον, ἐνήργησε παρὰ τοῖς 'Επισκόποις τῆς Γαλλίας, ἵνα ἀποστείλουν εἰς Βυζάντιον Λατίνους Κληρικούς καὶ Βιβλία, «ἵνα ἡ 'Εκκλησία τῆς 'Ανατολῆς συμφωνήσῃ μετὰ τῆς 'Εκκλησίας τῆς Δύσεως ἐν τῇ πρὸς Θεὸν δοξολογίᾳ». 'Ο ἴδιος ἀπέρριψεν, ὡς ἀντικανονικὴν, τὴν ἐκλογὴν τοῦ Λατίνου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Θωμᾶ Μοροζίνη, ἵνα κατόπιν, ἐξασκῶν τὸ ἀξίωμα τοῦ 'Επισκόπου τῶν 'Επισκόπων, διορίσῃ αὐτὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. 'Ιδοὺ τί ἔγραψε πρὸς αὐτόν. «Χειροτόνησε Λατίνους 'Επισκόπους διὰ τὰς μικτὰς 'Επισκοπὰς καὶ προτίμα αὐτοὺς ὑπὲρ τοὺς 'Ελληνας. 'Εὰν δὲν δύνασαι νὰ φέρῃς τοὺς 'Ελληνας εἰς τὸν Λατινικὸν ρυθμὸν, ὑπόμεινον αὐτοὺς τηροῦντας τὸν ἴδιον, ἕως ὅτου ἡ 'Αγία Ἐδρα διατάξῃ διαφορετικῶς».

Κατὰ τοὺς ἱστορικούς ὁ Πάπας 'Ιννοκέντιος ὁ Γ' ἔδωκε τελειωτικὴν μορφήν εἰς τὸ σχίσμα μεταξὺ

'Ανατολῆς καὶ Δύσεως. Οἱ διάδοχοί του ἐσυνέχισαν μετὰ τὴν ἰδίαν τακτικὴν¹. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ 'Ιννοκεντίου ἐγκατεστάθη Λατινικὸν Πατριαρχεῖον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. 'Ο διάδοχος του Πάπας Οὐρβανὸς ὁ Δ', ὅταν ἡ Κωνσταντινούπολις κατελήφθη ὑπὸ τῶν 'Ελλήνων καὶ ἐξώσθη ὁ Λατῖνος Αὐτοκράτωρ, ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον τὸν 9ον προτρέπων αὐτὸν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν Λατῖνον αὐτοκράτορα, «ὅστις ἐξώσθη ὑπὸ τῶν σχισματικῶν 'Ελλήνων πρὸς κατασχύνην τῆς Δύσεως».

'Οθεν, τὰ ἐλατήρια τῶν Παπῶν εἰς τὰς σχέσεις των πρὸς τὴν 'Ανατολὴν δὲν ἦσαν ἀγνά, ἀκέραια καὶ χριστιανικῶς ἀδελφικά, ὡς τὰ θεωρεῖ ἡ 'Υμετέρα Σεβασμιότης νὰ ἀποδείξῃ τὴν σπουδαιότητα τῶν προσπαθειῶν τῆς Ρώμης ὑπὲρ τῆς 'Ανατολῆς καὶ δὴ πρὸς ἄρσιν τοῦ σχίσματος.

Παράδειγμα ἕτερον ἔχομεν τὴν Σύνοδον τῆς Λυῶν τῷ 1274, ἡ ὁποία ἐκλήθη κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ 7ου τοῦ Παλαιολόγου, ἐλπίζοντος, ὅτι θὰ ἐλάμβανε στρατιωτικὴν βοήθειαν παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Δύσεως μέσῳ τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ 10ου. 'Ο διαδεχθεὶς αὐτὸν Πάπας Νικόλαος ὁ 3ος, ἀποστέλλων τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ εἰς τὴν 'Ανατολὴν, ἵνα διενεργήσουν τὰ τῆς ἐνώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τῆς Λυῶν, ἔδωκεν ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι ἦλθον εἰς φῶς ἐκ χειρογράφου δημοσιευθέντος τῷ 1898. Les registres de Nicholas III Ed. J, Gay².

Κατὰ τὴν ἐκδοσιν ταύτην, ὁ Πάπας Νικόλαος διατάσσει, ἵνα τὸ Σύμβολον τῆς Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Filioque ἄρξεται ὑπὸ τε 'Ελλήνων καὶ Λατίνων. 'Ὡς πρὸς τὸν Λειτουργικὸν ρυθμὸν τῆς 'Ανατολῆς διατάσσει νὰ φυλαχθοῦν μόνον «ὅσα φαίνονται εἰς τὴν 'Αποστολικὴν Ἐδραν ὡς μὴ προσβάλλοντα τὴν ἀκεραιότητα τῆς καθολικῆς πίστεως καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων». Διὰ τοὺς κληρικούς, αἱ παπικαὶ ἐντολαὶ περιελάμβανον καὶ τὰ ἐξῆς: «'Ο Πατριάρχης καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι κληρικοὶ μεθ' ὅρκου θὰ ἀποδέχωνται τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως, τὸ πρωτεῖον τῆς Ρωμαϊκῆς 'Εκκλησίας ἀνευ ὄρων καὶ προσθηκῶν καὶ μόνον κατόπιν τούτων θὰ ἠδύναντο νὰ ζητήσουν ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους βεβαίωσιν διοριστήριον τῆς θέσεώς των καὶ τοῦ ἀξιώματός των». (Super confirmatione status cui petere curaverunt).

Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ γίνονιν δεκτοὶ παπικοὶ ἀντιπρόσωποι, φέροντες τοιοῦτους ὄρους διὰ τὴν ἔνωσιν; Τὰ ἐπακολουθήσαντα εἰς τὴν 'Ανατολὴν δεικνύουν τὴν ψυχικὴν ταραχὴν τοῦ ὀρθοδόξου Κλήρου καὶ

1. Codex. Can. Ecclesiae Africanae No 101 mansi summa consiliorum act. consil. arelat. can VII.

1. Fleury Histoire Ecclesiastic. Liv. LXXXIII, 32.
2. 'Ιδε The Greek Orthodox Theological Review No 1, p. 19-24.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙ ΤΗΣ ΘΕΟΛ. ΣΧΟΛΗΣ

Καθ' ἃ γράφει ἡ ἐν 'Αντίς 'Αμπέμπα αιθιοπικὴ ἐφημερίς «Σενδὲν 'Αλαμάτιν», τῇ 9ῃ Μαΐου τρέχοντος ἔτους 1956, ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ καὶ ἐνώπιον Μητροπολιτῶν, Ὑπουργῶν, ἐπισήμων καὶ πλήθους κόσμου, ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αἰθιοπίας Χάιλε Σελάσιε ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον τῆς τοῦ πρώτου ἰδρυομένης Θεολογικῆς Σχολῆς, ἣτις καὶ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον ἀνώτατον Θεολογικὸν ἴδρυμα, παραλλήλως πρὸς τὰς ὑφισταμένας κατωτέρας ἱερατικὰς σχολὰς. Ἡ ἴδρυσις τῆς Σχολῆς θὰ στοιχίσῃ 850.000 αιθιοπικὰ δολάρια, ἧτοι 4.200.000 περίπου νέας ἑλληνικὰς δραχμάς. Θὰ φοιτοῦν δὲ 300 φοιτηταί, οἵτινες συντηροῦμενοι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἔχουν πάντα τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὰς σπουδὰς των. Σημειωτέον, ὅτι ἡ ἐν 'Αντίς 'Αμπέμπα Ἱερατικὴ Σχολὴ συντηρεῖται μὲ τὰ προσωπικὰ ἐξόδα τοῦ Αὐτοκράτορος, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτῆς εἶναι πάντες ὑπότροφοι τοῦ Κράτους. Κατὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς Θεολογικῆς σχολῆς ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ εἶπε τὸν ἀκόλουθον λόγον:

«Χαίρω ἰδιαίτερος θέτων τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἰδρύματος τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης πλησίον εἰς τὸ μνημεῖον τῆς προσφιλοῦς οἰκογενείας μου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ ἴδρυμα τοῦτο θὰ καταστῇ τὸ ἀνώτατον πνευματικὸν κέντρον, ὅθεν ὁ λαὸς μου θὰ ἀρύηται τὴν πνευματικὴν του τροφήν καὶ ὁπόθεν θὰ ἐξέλθουν οἱ πνευματικοὶ του ἡγέται.

Ἡ Αἰθιοπία ἐδέχθη τὸν χριστιανισμὸν τὸ 330 μ. Χ. καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον διετήρησεν αὐτὸν ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην ἄσπιλον καὶ ἀμίαντον, ὅστις καὶ ἔμεινε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἡ μονα-

Λαοῦ ἐπὶ τῇ ιδέᾳ τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ ὑποταγῆς του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης. Ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν ἑνωσιν, ἀπουσίαζε τὸ σπουδαιότερον στοιχεῖον τῆς ἐπιτυχίας. Ἐλειπεν ἡ ἀγάπη. Διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην σοφώτατα ἔγραψε κάποτε πρὸς τὸν Πάπαν Εὐγένιον τὸν 3ον ὁ Ἅγιος Βερνάρδος τοῦ Κλερβῶ: «Εἴμεθα χωρισμένοι ἀπὸ τὴν ἀγάπην»¹.

Καὶ σήμερον, παρὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα στοιχεῖα Δογματικῆς συγγενείας μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, συμβαίνει τὸ ἴδιον. Ἀπουσιάζει ἡ ἀγάπη. Τὴν ἐξώρισαν ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν Χριστιανῶν τῆς Δυτικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας αἱ Σταυροφορίαι καὶ ἡ προσπάθεια πρὸς ἐκλατινισμὸν τῆς Ἀνατολικῆς Λατρείας, καίτοι ὡς γράφει ὁ Α. Rogosh, «σχετικῶς ὀλίγοι ὑπατοὶ Ποντίφηκες ἐτάχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἐκλατινισμοῦ»².

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Ἐλαίας ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

1. Rome and eastern churches, by A. Rogosh, σελ. 83.

2. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 46.

δικῆ νῆσος τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀφρικανικῇ Ἠπειρῷ.

Δὲν ὀφείλομεν μόνον τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας εἰς τὸν Χριστιανισμὸν. Ὀφείλομεν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν μας, διότι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν θρησκεία τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀντιτίθεται εἰς πάσης μορφῆς δουλείαν.

Ἡ χώρα μας ἔμεινε ἐλευθέρη καὶ κατενίκησε τοὺς φανεροὺς καὶ μὴ φανεροὺς ἐχθροὺς τῆς χάρις εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν τέκνων τῆς. Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀνδρεία εἶναι δίδυμα τέκνα τῆς φυλῆς μας, διότι πίστις κατὰ βάθος εἶναι ἀνδρεία.

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία διακονεῖται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν χάρις εἰς τὴν ἐργατικότητα τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς χώρας μας.

Αἱ σχολαὶ αἵτινες ἐλειτούργουν εἰς μεγάλους ναοὺς καὶ εἰς μονὰς, μὲ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν διδασκάλων καὶ μὲ τὴν πενιχρὰν ὑποστήριξιν τοῦ κράτους, ἀν καὶ δὲν ἦσαν ὀργανωμένοι μὲ τὰ σύγχρονα μέσα, ἄτινα διαθέτουν σήμερον αἱ σχολαὶ μας, προσέφερον μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ Ἔθνος.

Σήμερον δέ, κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν στιγμήν τοῦ χριστιανισμοῦ, καθ' ἣν ἡ ὕλη βάλλει σφόδρα κατὰ τοῦ πνεύματος καὶ καθ' ἣν δολοκλήρον τὸ πνευματικὸν οἰκοδόμημα τῶν πατέρων μας διασειεῖται ἀπὸ διαφόρους ὑλιστικὰς θεωρίας, προσφέρω εἰς τὸν παντοδύναμον Θεὸν τοῦ σύμπαντος κόσμου ὡς τὸ προσφιλέστερον δῶρον τὸ πνευματικὸν τοῦτο ἴδρυμα, ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς κέντρον ἐκπαιδεύσεως τῶν πνευματικῶν ἡρώων τῆς πίστεως, οἵτινες θὰ στερεώσουν τὴν θρησκείαν διὰ τῶν θείων λόγων καὶ θὰ φυλάξουν τὸ μικρὸν ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς βαρεῖς λύκους τοῦ ὑλισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας.

Εὐχομαι, ὅπως ἐξέλθουν ταῦ ἰδρύματος τούτου ἀληθινοὶ διδάσκαλοι τοῦ ἔθνους μας, ἀφωσιωμένοι εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εὐαγγελισταὶ τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀληθεῖς λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, ὑπηρετοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν ἀέν «πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ».

Μεταφ. ΣΑΜΟΥΗΛ ΤΑΡΕΦΕ

Θεολ. φοιτητῆς τοῦ Παν. Ἀθηνῶν

Σκέφθητι ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι ἴσως ἡ τελευταία διὰ σε, ἀθρῖον δὲν θὰ ζῆς, μὴ παραμελῆς λοιπὸν τὸν χρόνον.

*

Τὸ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ εἶναι ἡ ὑψίστη ἐλευθερία.

*

Ἄνθρωπος ἀνεπίστεως πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοιάζει πρὸς τὸν περιπλανώμενον Ἰουδαῖον, τὸν οὐδαμοῦ ἐδρῆσκοντα ἀνάπαντι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Οι νέοι σεισμοί

«Ο ενοσίχθων Έγκέλαδος, έπληξε διά μίαν ακόμη φοράν τήν τραγικήν μας Έλλάδα, και έδημιούργησε νέας συμφοράς, και νέα πένθη, και νέα έρείπια. «Έν μάλιστα επισκέπτεται ήμάς ο Θεός», ώσει διά τήν δοκιμάση τήν άντοχήν μας και τήν άρετήν μας. Κλινόμεν τὸ γόνυ πρὸ τῆς άνεξερευνήτου βουλήσεώς Του, και «περιζωννόμεθα ισχὸν εἰς τὴν ὄσφιν ήμῶν», ανακράζοντες ταπεινῶς και εκ βάθους ψυχῆς, «Άλις, Κύριε...». Σπένδομεν δάκρυ θαλερόν διά τὰ νέα θύματα τῆς άνεκδιηγήτου τραγωδίας, ή ὅποια έπληξε τήν ὄραϊαν Σαντορίνην μας, και ή ὅποια συγκλονίζει τὰς ψυχὰς ὄλων τῶν Έλλήνων. Άλλά και επικαλούμεθα τήν αδελφικήν συμπαραστάσιν ὄλων άνεξαιρέτως, μικρῶν και μεγάλων, άνδρῶν και γυναικῶν πρὸς επικουρίαν τῶν τραγικώτατα πληγέντων αδελφῶν μας. «Ὁ πρῶτος ἔστω τοῖς ἄλλοις ὁδός. Και ὁ τελευταῖος σφραγὶς ἀρετῆς και μιμήσεως». Τὸ παράδειγμα ἔδωκαν ἤδη οἱ σεπτοὶ Βασιλεῖς ήμῶν.

Βανδαλισμοὶ πρὸς τὰ Νεκροταφεῖα.

Διά τήν πάγκοιον αντίληψιν, δὲν ὑπάρχει ἱερώτερος χῶρος ἀπὸ τὰ Νεκροταφεῖα, πὸν καθαγιάζονται ἀπὸ τὴν σιωπήν και τὸ μυστήριο τοῦ Θανάτου, και ποτίζονται ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς πενθούσης ζωῆς.

Τὰ προστατεύει διά τοῦτο ἀσυλία. Και βαθύτατος εἶναι ὁ πρὸς αὐτὰ γενικός σεβασμός, θεωρούμενα ὡς ἀδιατάρακτα ἀγκυροβόλια γαλήνης, ὅπου ὑπὸ τήν παρήγορον προστασίαν τῶν ἁγίων Σταυρῶν ἀναπαύεται ὀριστικῶς ή ἀκοίμητος ἀγωνία τῆς ζωῆς. Και σιωποῦν πλέον τὰ ἀνθρώπινα πάθη και μίση. Διά τοῦτο, εἰς τήν θέαν τους, και ὁ πλέον σκληροτράχηλος ἀκόμη ἄνθρωπος κινεῖ τὰ χέρια του εἰς εὐλαβικὸν Σταυροκόπημα. Και λόνται τὰ χεῖλη του εἰς σιωπήλην και ἄφωνον προσευχήν.

Και ὅμως οἱ Ἄγγλοι οὔτε αὐτὰ δὲν ἐσεβάσθησαν. Και μὲ λύσαν Βανδάλων εἰσήλασαν εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τῆς Λευκωσίας, και ἠσχημόνησαν κατὰ τρόπον ἀποτρόπαιον, ἀνασκάπτοντες τὰ μνήματά του, και ἀνατρέποντες τοὺς ἁγίους Σταυρούς των. Και ὑπῆρξαν κατὰ τοῦτο ἀπαράμιλλοι συναγωνισταὶ πρὸς τοὺς φίλους των Τούρκους, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὰ ἴδια ἀκριβῶς ἔπραξαν εἰς τὰ νεκροταφεῖα τῆς Κων/πόλεως.

Μελαγχολεῖ κανεὶς βαθύτατα διά τὸν ὕμνολογούμενον Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν μας. Και παρηγορεῖται μόνον, μὲ τήν πεποιθήσιν, ὅτι ή θεία Πρόνοια χρησιμοποιεῖ τήν Κύπρον μας και τὸν μαρτυρικὸν της λαόν, διά τὴν ἀποκαλύψη και εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀκόμη, ὅτι διά τοὺς Ἄγγλους και Ἰδανικά, και Ἐλευθερία, και Δικαιοσύνη, και Καταστατικοὶ Χάρται τοῦ Ο.Η.Ε. εἶναι μία ἀπλή φεανάκη, και λόγοι κενοί, και προσχήματα μόνον διά τήν καταδυνάστευσιν και τήν ἐκμε-

τάλλευσιν τῶν λαῶν. Ὅπως δὲ ἀποδεικνύουν αἱ πράξεις των, ἂν ὑπῆρξαν κατὰ τὰ τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον συμπαραστάται μας, δὲν ἠγωνίζοντο διά τήν Ἐλευθερίαν. Ἄλλ' ἀπλούστατα, διά τὴν ἀποτρέψουν τήν ὑπαγωγὴν τῶν Ἐθνῶν ὑπὸ τήν ἡγεμονίαν τῆς Γερμανίας. Πράγμα πὸν θὰ ἐσήμαιεν τὸ ὀριστικὸν τέλος τῆς Ἀποικιακῆς των Ἀδιοκρατορίας και τῆς συναφοῦς ἐκμεταλλεύσεως τῶν διαφόρων λαῶν.

Τοῦτο ἄλλως τε τὸ ὁμολόγησεν ὁ ἴδιος ὁ Προθυποηγός των, ὅταν ἐδήλωσεν ἰταμῶς, ὅτι θέλει τήν Κύπρον δούλην, χάριν τῶν πετρελαίων τῆς Ἀνατολῆς. Ἄλλὰ «μωραίνει Κύριος, ὃν βούλεται ἀπολέσαι». Τὸ ἀχαλίνωτον ὄργιον τῶν Ἄγγλων εἰς τήν Κύπρον φέρει τὸ ἀντίθετον ἐντελῶς ἀποτέλεσμα. Διότι ἀφυπνίζει και ἐξεγείρει ὄλας τὰς Ἀραβικὰς χώρας και ὄλην τήν Μέσην Ἀνατολήν, τήν ὅποϊαν προνομιακῶς και ἀσυνδότης ἐξεμεταλλεύετο ἔως τώρα ὁ Ἄγγλικὸς Ἰμπεριαλισμός. Και εἶναι βέβαιον ἀπολότως, ὅτι ὡς ἄμεσον και φυσικὸν ἐπακολούθημα θὰ ἔχη τήν ταχύτεραν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μεγαλονήσου μας.

Ὁ «σταθμὸς πρῶτων κοινωνικῶν βοηθειῶν» τοῦ Ἐθνικοῦ Βασιλικῦ ἰδρύματος.

Εἰς τὸ ταῦτάριθμον μετὰ τῆς «Ἐκκλησίας» κυκλοφοροῦν φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου», δημοσιεύεται ἐκθεσις περὶ τῆς θαυμασίας κοινωνικῆς δράσεως τοῦ «Σταθμοῦ Πρῶτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν». Πρόκειται δι' ἓνα ἴδρυμα, πὸν λειτουργεῖ ὑπὸ τήν αἰγίδα τοῦ Ἐθνικοῦ Βασιλικῦ Ἰδρύματος. Αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὅποϊας προσφέρει, εἶναι ὄντως ἀνυπολόγιστοι. Ὅπως δὲ ὁ Σταθμὸς Ἀ Βοηθειῶν προσφέρει ἀμέσους βοηθείας εἰς πρόσωπα, πὸν κινδυνεύουν σωματικῶς, τοιοντοτρόπως και τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἴδρυμα περιθάλλει ὑπάρξεις, πὸν διατρέχουν ἀμέσους κοινωνικοὺς και ἠθικοὺς κινδύνους. Σημαντικὴ ἰδίως εἶναι ή συμβολή του εἰς τήν καταπολέμησιν τῆς ἐγκληματικότητος μὲ τήν προληπτικήν και σφύζουσαν ἐργασίαν του.

Μὲ τήν φωτισμένην προσπάθειαν τῶν στελεχῶν τοῦ Σταθμοῦ, πὸν ἐργάζονται ἐθελοντικῶς, προλαμβάνονται πολλὰ νανάγια. Εἰς τὰ πρόσωπα ἀπηλπισμένων ὑπάρξεων ἀνθίζει πάλιν τὸ χαμόγελον τῆς ἐλπίδος. Εἰς καρδίας πληγωμένας θανασίμως ἐνσταλάζεται τὸ βάλαμον τῆς παρηγορίας. Ψυχὰι ταραγμένα και ἀνήσυχου εὐρίσκουν τήν γαλήνην και τήν χαρὰν μέσα εἰς τὸ ἄγνόν, ἡσυχον και στοργικὸν οἰκογενειακὸν περιβάλλον τοῦ Σταθμοῦ. Ὑπάρξεις, πὸν εἶχον φθάσει εἰς τήν ἀπόφασιν τῆς αὐτοκτονίας, ἀποκτοῦν ἐκ νέου ενδιαφέρον διά τήν ζωήν. Νεάνιδες, πὸν ἀπομακρύνθησαν ἀπὸ τήν πατρικὴν οἰκίαν και ἐκινδύνευαν τὴν ἐξαφανισθοῦν μέσα εἰς τὰς ἀτραποὺς τῆς ἀπωλείας, ἐπανέρχονται μὲ τὰς φροντίδας τοῦ Σταθμοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων. Ὡ! ποῖα

ἄλλη κοινωνική ἐργασία εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ αὐτήν; Ὅπως προσφυνῶς ἔχει λεχθῆ «εἶναι κέρδος νὰ εὐρη κανεὶς μίαν ὠραίαν ψυχὴν» εἶναι ὠραιότερον κέρδος νὰ τὴν διατηρήσῃ· ἀλλ' εἶναι ὠραιότατον καὶ δυσκολώτατον κέρδος νὰ εὐρη καὶ νὰ σώσῃ μίαν ψυχὴν, πού ἐχάθη ἢ κινδυνεύει νὰ χαθῆ».

Εἶναι λοιπὸν ἄξιοι ἐγγνωμοσύνης καὶ θερμῶν συγχαρητηρίων τόσον οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἐθνικοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος, ὅσον καὶ τὰ ἐθελοντικά στελέχη τοῦ Σταθμοῦ Ἀ' Κοινωνικῶν Βοηθειῶν. Εὐχόμεθα δὲ ὀλοφύχως, νὰ ἰδρυσθῶν τοιοῦτοι σταθμοὶ εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς πατρίδος μας. Θὰ εἶναι φυτώρια πνευματικῆς ὑγείας, κέντρα ἀνυψώσεως τῆς πολιτιστικῆς μας στάθμης, ἐστὶν ἀκτινοβολίας ἀληθοῦς πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. «Ἡ ψυχὴ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ὁ πολιτισμὸς τῆς ψυχῆς».

Ἡ πνευματικὴ συνεργασία μὲ τὴν Ἐπαρχίαν.

Ἀλλὰ καὶ μίαν ἄλλην ἐνέργειαν τοῦ Ἐθνικοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος θεωρεῖ καθήκον τῆς νὰ ἐξάγῃ ἢ «Ἐκκλησία». Πρόκειται περὶ τοῦ ἐμπράκτως ἐκδηλουμένου ἐνδιαφέροντος τοῦ ὑπὲρ τῶν πόλεων, κομποπόλεων καὶ χωρίων τῶν Ἑλληνικῶν Ἐπαρχιῶν καὶ τῆς ὑπαίθρου μας γενικῶς. Μία τοιαύτη ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος καὶ στοργῆς πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἐγκατατελειωμένων ἕως τώρα εἰς τὴν τύχην τους ἐπαρχιῶν μας, δεικνύει τὴν εὐρύτητα τοῦ παλμοῦ καὶ τὰς ἐξόχως Ἐθνοφελεῖς ἐμπνεύσεις τῶν ἰδυνόντων τὸ Ἴδρυμα.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ὑπαίθρου ἔλειψεν ἕως τώρα κάθε ἐκδήλωσις ἀγάπης καὶ δραστηριότητος, ὄχι μόνον διὰ τὴν οἰκονομικὴν τους προαγωγὴν καὶ ὀργάνωσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν στοιχειωδέστεραν ψυχαγωγίαν τῆς, καὶ τὴν ἀνάλογον πνευματικὴν κίνησιν. Ἡ δὲ ἔλλειψις αὐτῆ ὑπῆρξεν ὄχι ἀπλῶς σφάλμα, ἀλλὰ ἀυτόχρημα ἔγκλημα καὶ πηγὴ κακοδαιμονίας τοῦ Ἐθνους. Ἀποτελεῖ δὲ ἐπιβεβλημένον χρέος ἢ ἀνύψωσις τοῦ βιωτικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας. Πρὸς τοῦτο τὸ Βασιλικὸν Ἐθνικὸν Ἴδρυμα ὀργανώνει διαλέξεις εἰς τὰς διαφόρους πόλεις, αἱ ὁποῖαι δίδονται ἀπὸ ἐκλεκτοὺς ἐκπροσώπους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς Ἐπιστήμης. Ἰδρῶθη δὲ καὶ εἰδικὸν τμήμα, «Πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν Ἐπαρχιῶν», τὸ ὁποῖον μεριμνᾷ περὶ τούτου.

Εἶναι κατάδηλος ἡ μεγάλη Ἐθνικὴ σημασία τῆς ἀναληφθείσης αὐτῆς προσπάθειας. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τῶν ὁμιλητῶν θὰ γίνεταί πάντοτε μὲ προσοχήν, οὕτως ὥστε καὶ οἱ κατάλληλοι νὰ εἶναι, καὶ τὰ θέματά των ἐπίσης τὰ ἀρμόζοντα. Ἀρκετὰ μέχρι σήμερον ἐξημιόθη ἡ ἐπαρχία ἀπὸ τὰς ἀπροσεξίας τοῦ Κέντρου. Καιρὸς εἶναι πλέον νὰ παρασχεθῆ εἰς αὐτὴν σοβαρὰ προσοχὴ καὶ νὰ μὴν ἀντιμετωπιζέται μὲ ἐπιπολαιότητα ἢ παρεχομένη ἐκάστοτε πνευματικὴ τροφή. Πιστεύομεν δὲ ὅτι καὶ εἰς τοῦτο ἡ προσπάθεια τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος θὰ στεφθῆ καὶ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Ν' ἀνακληθῆ ἀμέσως.

Ὅπως ἀνηγγείλαμεν ἤδη, μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἐνεργείας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Δωροθέου, ὑπῆρξεν διάβημά του παρὰ τῆ Κυβερνήσει, διὰ τὴν ἀμεσον καὶ ἀπροφάσιτον ἀνάκλησιν τοῦ γνωστοῦ περὶ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ Διατάγματος.

Δυστυχῶς, παρὰ τὰς δοθείσας τότε κατηγορηματικὰς διαβεβαιώσεις, τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη ἀκόμη, ὡς τοῦτο ἄλλως τε διαπιστοῦται καὶ ἀπὸ τὰς σχετικὰς ἐπερωτήσεις δύο βουλευτῶν, αἱ ὁποῖαι παρέμειναν ἀναπάντητοι. Θέλομεν δὲ νὰ πιστεύομεν, ὅτι ἡ καθυστέρησις αὐτῆ δὲν ὀφείλεται εἰς οἰαδήποτε διάθεσιν ὑπεκφυγῆς, ἀλλ' εἰς ἀβλεψίαν τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Πάντως θεωροῦμεν χρέος μας νὰ τονίσωμεν, ὅτι οἰαδήποτε περαιτέρω καθυστέρησις καὶ ἀπαράδεκτος εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀκατανόητος. Ὡς ἄτομον, δύναται ὁ πᾶς νὰ πρεσβεύῃ, ὅτι θέλει διὰ τὸν Μασονισμόν. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία ἔχει λάβει θέσιν ὀριστικὴν ἀπέναντι του, καὶ τὸν ἔχει καταδικάσει, τὸ Κράτος δὲν εἶναι δυνατόν, εἴμῃ νὰ συστοιχῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πρὸς τὰ τόσον ἐπισήμως διακηρυχθέντα ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας μας. Καὶ ἐπομένως βραδύτητες καὶ ἀναβολαὶ δὲν εἶναι νοηταί.

Καὶ ἀνεξαρτήτως ὁμως τούτου, ἐνίσχυσις τοῦ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ μὲ τὰς εἰσφοράς, τὰς ὁποίας προβλέπει τὸ ἐκδοθὲν Β. Διάταγμα, καταδεικνύει θλιβερὰν ἀκρίσιαν καὶ ἔλλειψιν ἠθικῆς ἐγερσιμότητος. Ἀποτελεῖ δὲ καὶ ἰταμὴν πρόκλησιν πρὸς τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ διὰ τὴν περιθάλψιν καὶ τὴν ἐπικουρίαν τοῦ ὁποῖου δὲν καταβάλλεται ἀνάλογος μερίμνα. Οὔτε ἠθικῆς οἰασθήποτε, ἀλλὰ οὔτε καὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως εἶναι ἄξιος ὁ Μασονισμὸς, τοῦ ὁποῖου ἄλλως τε οἱ ὀπαδοὶ ἀνήκουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς εὐπόρους τάξεις. Ἡ ἀνακληθῆ λοιπὸν ἀμέσως, πρὶν ἢ ἐκδηλωθῶν δυσάρεστοι ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τοῦ θρησκευομένου λαοῦ μας.

Κάποιαν ὑπομονήν.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀσφαλῶς ἀπειρίαν θεμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιλοχίσις εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ἐν δὲ ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ τῆς ἱκανοποιητικῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ μας Κλήρου. Ἐπὶ τούτου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπός μας, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀναδείξεώς του δὲν ἐπαύσεν οὔτε στιγμὴν νὰ μεριμνᾷ καὶ νὰ τονίζῃ πρὸς ὅλους τοὺς ἀρμοδίους, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἀναβολήν. Τοῦτο δὲ πράττει ἐντελῶς ἀθορόβως καὶ μὲ πλήρη συναισθησιν τοῦ χρέους του ἀπέναντι καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐθνους, τοῦ ὁποῖου οἱ Ἱερεῖς μας καὶ ἰδίως οἱ πτωχοὶ τοιοῦτοι τῆς ὑπαίθρου μας ἀποτελοῦν τοὺς ὑγιεστεροὺς θεμελίους. Ποία δὲ εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ στοργὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας πρὸς αὐτούς, κατεδείχθη ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πρώτη του ἐνέργεια ὑπῆρξε, νὰ παραιτηθῆ ὄλων τῶν νομίμων δικαιωμάτων του, διὰ τὴν δημιουργίαν Νοσοκομείου πρὸς περίθαλψιν τῶν οἰκογενειῶν των. Δικαιοτάτα δὲ καὶ ἡ ἀγία ἡμῶν Σύνοδος εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τελευταίας συνεδριάσεις τῆς ἐξέφρασε πρὸς τὸν Μακαριωτάτον τὰ θερμὰ συγ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Αί εργασίαι τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου διεκόπησαν κατά τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τῆ 27 παρελθόντος λόγω τοῦ θέρους, ὡς εἰθισταὶ νὰ διακόπτονται καθ' ἐκάστην θερινὴν περίοδον. Θὰ ἐπαναληφθοῦν δὲ μετὰ τὴν 15ην Αὐγούστου. Ὁ Μακαριώτατος νύχηθη δεόντως τὰ σεβασμιώτατα μέλη ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς. Ἀνταπήντησαν δὲ αἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί, εὐχηθέντες τῷ Μακαριωτάτῳ τὰ προσήκοντα.

—Τῆ 29ῃ παρελθόντος ἐπὶ τῆ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἐτελέσθη δοξολογία ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, συμμετεχόντων δὲ τῶν Σεβασμ. Συνοδικῶν. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, τὰ Μέλη τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς, μετέβησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεχάρησαν τὸν ἑορτάζοντα Ἄνακτα.

—Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐτέλεσεν τὸν πανηγυρικὸν ἑσπερινὸν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς μνήμην τοῦ ἐπ' αὐτοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Τὸν ἑσπερινὸν παρηκολούθησαν Συνοδικὰ Μέλη, ὠμίλησε δὲ κατ' αὐτὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Θέμελης, ἐξάρας τὴν προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι. Τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον δημοσιεύομεν εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος.

—Τῆ 4ῃ τρέχοντος κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου συνεκλήθη ἐκτάκτως ἡ 'Ιερά Σύνοδος ἔχουσα θέμα ἡμερησίας διατάξεως τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀσκουμένην προτεσταντικὴν προπαγάνδαν. Ὁ Μακαριώτατος εἰσηγούμενος τὸ ὡς ἄνω θέμα ἐτόνισεν τὴν ἀνάγκην ἀμέσου καὶ αποτελεσματικῆς δράσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀναχαίτισιν τῶν ἀπροκαλύπτων προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν τῶν ἑτεροδόξων. Ἀκολουθῶν ἡ 'Ιερά Σύνοδος συζητήσασα ἐξουσιοδότησε, προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον αὐτῆς, ἵνα χειρισθῇ τὸ ζήτημα ἀρμοδίως, συνεννοούμενος μετὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν οὗτος νομίσει ἀπαραίτητον συνεδρίασιν τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν διακοπῶν, νὰ συγκαλέσῃ ταύτην.

—Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1426/20-6-56 γράμματος αὐτῆς πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον ἡ 'Ιερά Σύνοδος πληροφορηθεῖσα διὰ τοῦ τύπου τὴν ἐκχώρησιν τῶν χρηματικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐφημερίους «ἤχη» εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκφράσῃ τῷ Μακαριωτάτῳ τὰ θερμὰ Αὐτῆς συγχαρητήρια διὰ τὴν πατρικὴν ὑπὲρ τοῦ 'Ιεροῦ Κλήρου μερίμναν ὡς καὶ τὸν ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν εὐεργεσίαν τὴν ὁποίαν παρέσχε εἰς τὸν 'Ι. Κλῆρον.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 866]28-5-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ι. Σύνοδος ἐπαναλαμβάνει τὸ κείμενον τῆς ὑπ' ἀριθ. 788]11-1-1955 ἐγκυκλίου αὐτῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὸν τρόπον καταρτισμοῦ τῶν δικαστικῶν φακέλων, καὶ ἐν γένει τῶν δικογραφιῶν.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 870]13-6-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς

χαρητηρία τῆς διὰ τὴν γενναίαν αὐτὴν χειρονομίαν του. Ὑπερθυμίζομεν δὲ τοῦτο, διότι παρατηροῦμεν μετὰ πολλῆς μας, λύπης ὅτι οἱ ἀρθρογράφοι μερικῶν περιοδικῶν δεικνύουν μίαν ἀκατανόητον σπουδὴν διὰ τὴν ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου ἀμεσον ἐπίλυσιν ὄλων τῶν δυσειλυτῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπὶ δεκαετηρίδας κυριολεκτικῶς ἐλίμναζον. Ἐπειδὴ δὲ πιστεύομεν, ὅτι ἡ διάθεσις τῶν γραφόντων εἶναι εἰλικρινής, ὑποδεικνύομεν—καὶ νομίζομεν, ὅτι θὰ συμφωνήσουν εἰς τοῦτο—κάποιαν ὑπομονήν.

τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ι. Σύνοδος κοινοποιεῖ δύο αὐτῆς ἀποφάσεις, τὰς ἐξῆς: 1. Δὲν ἐπιτρέπεται χειροτονία ἀγάμων κληρικῶν ἄνευ γνώσεως καὶ ἐγκρίσεως τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου. 2. Πᾶς ἀγαμος κληρικὸς δεόν ἀπαραιτήτως νὰ ἀνήκῃ εἰς ἱεράν τινα Μονήν.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 871]27-6-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ιερά Σύνοδος κοινοποιεῖ αὐτοῖς τὸ ὑπ' ἀριθ. 61908]7-6-56 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας σχετικῶς πρὸς τὴν παράτασιν τῆς διαρκείας τοῦ οἰκομικοῦ ἔτους 1955-1956.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 872]27-6-56 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ι. Σύνοδος γνωρίζει αὐτοῖς, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἴδρυσεν ὀργανῶσιν πρὸς προικοδοτήσιν ἀπόρων κορασιδῶν. Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἐν Ἀθήναις τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεου, τῶν δὲ παραρτημάτων αὐτῆς, κατ' ἐκφρασθεῖσαν ὑψηλὴν ἐπιθυμίαν, δεόν νὰ τελούσιν ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν καὶ προστασίαν τῶν κατὰ τόπους Μητροπολιτῶν.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 873]27-6-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ι. Σύνοδος κοινοποιεῖ αὐτοῖς ἀποφάσεις τῆς ὡς πρὸς τὴν περιφρούρησιν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 874/4-7-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ι. Σύνοδος ζητεῖ τὴν γνώμην αὐτῶν διὰ τὴν περαιτέρω ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διανομὴν ἱματισμοῦ καὶ τροφίμων.

—Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 875]4-7-1956 ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας ἡ 'Ιερά Σύνοδος διδραβιβάζει αὐτοῖς τὸ ὑπ' ἀριθ. ἐμπ. πρ. 5923]5-12-1955 ἔντυπον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων (τμήμα Ἑτεροδόξων) ἐν τῷ ὁποίῳ καταχωρίζεται πίναξ τῶν ναῶν καὶ εὐκτηρίων οἰκῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἑτεροδόξων.

—Τὴν ὑπ' ἀριθ. 876/4-7-56 ἐγκυκλίον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας περὶ μοναχῶν, τῶν ἱερῶν Μονῶν τῆς χώρας καὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους δημοσιεύομεν ὁλόκληρον εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος.

—Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1235/4-7-56 ἔγγραφου αὐτοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ὁ Πρόεδρος τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Δωρόθεος διαβιβάζει τὸ ὑπ' ἀριθ. 28/23-5-1956 ἔγγραφο τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ παράκλησιν τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, ὅπως εἰς τὰ περιοδικὰ αὐτῆς «Ἐκκλησία», «Ἐφημέριος» καὶ «Θεολογία» χορηγηθῇ ταχυδρομικὴ ἀτέλεια.

Ο. Δ. Ε. Π. Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος ἐκ τοῦ Κ. Σ. τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. κ. Λ. Ἀλέστα προϋτάθη παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου πρὸς διορισμὸν ὁ τ. βουλευτὴς Ἀθηνῶν κ. Χρῆστος Σολωμονίδης.

—Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ Κ. Σ. τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ τέως ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Στ. Γρηγορίου προέβη εἰς μακρὰν ἐκθεσιν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ.

Τ. Α. Κ. Ε. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3753]22-6-56 ἔγγραφου τοῦ Τ. Α. Κ. Ε. πρὸς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν ἐζητήθη κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου τῆς 19-5-56, ὅπως ἐξαιρεθῶν οἱ ἡσφαλισμένοι τοῦ Τ. Α. Κ. Ε. τοῦ περιορισμοῦ καθ' ὃν αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶ συντάξεις δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίουν τὰ 80 % τοῦ μισθοῦ ἐνεργείας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως τὸ Ταμεῖον τοῦτο χορηγῇ ἱκανοποιητικὰς συντάξεις.

Ἀποστ. Διακονία. Θ. Οἰκοτροφείου. Κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκ. ἔτος (1955-1956) ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφίμων φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀνῆλθεν εἰς 186, μετὰ τῶν ὁποίων 10 ἦσαν ἐξ Αἰθιοπίας, 4 ἐξ Οὐγκάντας (Ἀφρικῆς), 5 Γερμανοί, εἰς Σέρβος κληρικὸς καὶ εἰς Διάκονος ἐκ Λιβάνου.

'Αρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεος τῆ 24 Ἰουνίου ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐχοροστάτησε βοηθούμενος ὑπὸ τῶν θεοφιλ. βοη-

θών επισκόπων Εύριπου κ. 'Αλεξίου και Μαραθώνος κ. Δαμασκηνού.

— Τῆ 25 'Ιουνίου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς παρουσία τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος κ. Δωρόθεος ἐτέλεσεν ἀγιασμὸν ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις δύο νέων πτερυγῶν εἰς τὸ 'Ασυλον 'Ανιάτων.

— Τῆ αὐτῆ ἡμέρα ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθη τὴν ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν τῆς 'Απ. Διακονίας «'Εργάνη 'Αθηνᾶ», ὅπου ἐπεφυλάχθη εἰς τὸν Μακαριώτατον θερμὴ ὑποδοχή. Κατὰ τὴν ἀκολουθήσασαν μικρὰν τελετὴν ὁ Μακαριώτατος ἠδύδωκε νὰ ἀπονείμῃ τὰ βραβεῖα καὶ τὰ ἔπαθλα εἰς τοὺς διακρίθεντας μαθητάς.

— Τῆ 27 τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κ. Σ. τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος εἶχε (28 'Ιουνίου) συνηγορίαν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Θηβαίου ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Τῆ αὐτῆ ἡμέρα ὁ Μακαριώτατος ἀνῆλθεν εἰς τὰ 'Ανάκτορα 'Αθηνῶν καὶ πρῶστη τῆς τελετῆς ὀρκωμοσίας τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου ἐπὶ τῆ εἰσόδῳ του εἰς τὸν στρατόν.

— Τῆ αὐτῆ ἡμέρα ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος παρέστη εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς «Στέγης Ἱατροῦ».

— Τῆ 29 'Ιουνίου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐπισκέφθη τὸν ἐρτάζοντα ὑπουργὸν 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρθοπεδικῶν κ. Π. Λεβαντῆν καὶ τὸν συνεχάρη.

— Ἡ Α.Μ. ὁ 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆ 2 'Ιουλίου κ. ξ. συσκέψεως τοῦ ἐνταῦθα κλιμακίου τῆς 'Εθναρχίας Κύπρου.

— Τῆ 3 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε τοῦ Δ.Σ. τοῦ 'Οφθαλμιατρείου 'Αθηνῶν.

— Τῆ 4 'Ιουλίου ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τοῦ Κ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 8 π. μ. ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθη τοὺς ἱ. ναοὺς 'Αγ. Κωνσταντίνου 'Ομοιοῖας καὶ 'Αγ. Παντελεήμονος 'Αχαρῶν.

— Τῆ 10 π. μ. μηνὸς ὁ Μακαριώτατος συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ μας ἐπισκέφθη τὴν 'Ορθόδοξον Κατηχητικὴν Σχολὴν, τὴν διευθυνομένην ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Νευροκοπίου κ. Γεωργίου.

— Ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Μακαριότητα τὸν 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν κ. Δωρόθεον ὁ θεφ. βοηθὸς ἐπίσκοπος Εύριπου κ. 'Αλέξιος παρέστη κατὰ τὰς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς 'Εταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ τῆ 6 'Ιουνίου γενομένης πτυχιακᾶς ἐξετάσεως τῆς τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ωδείου Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Σπ. Καψάσκη.

— Ἡ Α.Μ. ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου 'Ιμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνος τοῦ Προέδρου τοῦ 'Αρείου Πάγου κ. 'Αποστολοπούλου τοῦ Προέδρου τοῦ 'Ελληνικοῦ Συνεδρίου κ. Θεοδωρακᾶ 'Επιτροπὴν Παλασιομερολογιτῶν τοῦ 'Εθναρχικοῦ Συμβούλου ἐκ Λονδίνου κ. Κυπριανοῦ τοῦ Βουλευτοῦ κ. 'Ανδριανοπούλου τοῦ καθηγητοῦ κ. Σακελλαρίου τοῦ καθηγητοῦ κ. Λούβαρι τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. 'Αλιμπράντη τῶν ἐπισκόπων Κυθωνίας καὶ Κισσάμου τοῦ Προέδρου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Π.Σ.Ε. κ. Σιμπλεῦ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. 'Αλιβιζάτου τοῦ ἐπισκόπου 'Απαμείας κ. 'Ιακώβου Βίρβου τοῦ Πρέσβεως τῆς Αἰθιοπίας τοῦ στρατηγοῦ κ. Καλογεροπούλου τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου «'Ιωάννης ὁ Βαπτιστῆς» τῶν καθηγητῶν κ.κ. 'Ιωαννίδου, Βεζανῆ, Τρεμπέλα τοῦ κ. Γρίβα τοῦ ὑπ. 'Εξωτερικῶν τῆς κ. 'Ελένης Βλάχου τοῦ βουλευτοῦ κ. Γιαννουδάκη τοῦ προεδρίου τῆς 'Εταιρίας 'Ελλήνων Θεολόγων τοῦ κ. Α. Νικολαΐδη, τ. ἀντιπρ. τῆς Βουλῆς τοῦ Γεν. 'Αρχιάτρου κ. Χαρώνη τοῦ κ. 'Αλιμπράντη τοῦ προέδρου Δ.Ε.Η. κ. Γουναράκη τοῦ ἐν Κύπρῳ Προξένου κ. Φρυδᾶ τοῦ στρατηγοῦ κ. Γερακίνη τοῦ Προέδρου τοῦ Δικ. Συλλόγου κ. Μ. Παπαγεωργίου τοῦ καθηγητοῦ Γεν. Διευθ. ἠρσκειμάτων κ. Μπόνη τοῦ καθηγητοῦ κ. Κορρέ τοῦ Πρεσβευτοῦ κ. Στεφάνου τοῦ κ. Φ. Δραγούμη τοῦ Διευθ. τοῦ ὑπουργ. Παιδείας κ. Κυρια-

κοπούλου τοῦ στρατηγοῦ κ. Γαρυφαλάκη τοῦ Γεν. Γραμ. τοῦ ὑπ. Οἰκονομ. κ. Μερτικοπούλου τοῦ βουλευτοῦ κ. 'Ελ. Βενιζέλου τοῦ ἐν Κύπρῳ Γεν. Προξένου κ. Α. Βλάχου τοῦ βουλευτοῦ κ. Σταυροπούλου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. κ. Ρικάκη τοῦ καθηγητοῦ καὶ τῆς κ. Μουτούση τοῦ κ. Βασιλοπούλου καὶ τοῦ κ. Στίκα. κ.π.δ.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παρὰ τῷ 'Αρχιεπισκόπῳ.

Τὴν 5ην τ. μ. ἐπισκέφθη εἰς τὸ 'Αρχιεπισκοπικὸν μέγαρον τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον κ. Δωρόθεον ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Καραμανλῆς.

Ἡ μετὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς 'Εκκλησίας μας συνομιλία τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν μακρὰ καὶ ἐγκάρδιος. Ὁ δὲ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐκδήλωσιν ἀμερίστου τοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῆς 'Εκκλησίας, ἡ ὁποία δυσπραγεῖ λόγῳ ἐλλείψεως κατανοήσεως τῆς ἀποστολῆς τῆς ὡς τῆς κατ' ἐξοχὴν 'Εθνοποιῦ δυνάμεως.

Πρὸς τοῦτο ἐζήτησε ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ λυθῇ ὀριστικῶς τὸ ἐπίμαχον ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου διὰ τῆς ἀναγραφῆς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν μονίμου σχετικῆς πιστώσεως. Ἐτόνισεν δὲ ἰδιαίτερος τὰς δυσχερεῖας τῶν ἱερέων τῶν χωρίων καὶ γενικῶς τῆς ὑπαίθρου μας, οἱ ὅποιοι συντηροῦνται μὲ τὰς γλισχρας ἀποδοχὰς τῶν 600 δραχμῶν μηνιαίως, εἰς τὰς ὁποίας ἀνέρχεται ὁ μισθὸς τῶν.

Ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἀπονέμων τὰ βραβεῖα εἰς τὴν Σχολὴν «'Εργάνη 'Αθηνᾶ».

Ο Μ. 'Αρχιεπίσκοπος ανέφερεν επίσης πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τὰ διάφορα ἐπιμάρχα καὶ ἐκκρεμῆ ζητήματα τῆς 'Εκκλησίας, ὡς τὸ τῶν τροποποιήσεων τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου, τὸ τῶν Παρατηρημάτων, τῶν διαφόρων ἀπαλλοτριώσεων, δι' ἃς οὐδεμία κατεβλήθη ἀποζημίωσις, καὶ τὸ τῆς Βουλιαγμένης κ.τ.λ. παρακαλέσας θερμῶς διὰ τὴν ἐπίλυσίν των.

Ο κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπέδειξεν μέγιστον ἐνδιαφέρον ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἐπιμάρχων θεμάτων τῆς 'Εκκλησίας καὶ ὑπεσχέθη τὴν ἀμεσον παρακολούθησίν των πρὸς εὐτυχῆ λύσιν των.

Ὁ Μακαριώτατος διὰ τοὺς Σεισμοπαθεῖς.

Ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν Δωρόθεος ἀπέστειλεν εἰς Θῆραν ἰκανὴν ποσότητα ἱματισμοῦ ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τοῦ ἀποθεμάτων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

Τὴν ἀποστολὴν ταύτην συνοδεύουν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Γεώργιος, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἐνταῦθα ὡς ἐξουσιοδοτημένος σύμβουλος τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. καὶ ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν Γαβριὴλ Καλοκαϊρινὸς μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Νικηφόρου Ρωμαιοῦ. Οἱ τελευταῖοι μεταβαίνουν εἰς Σαντορίνην ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Μακαριωτάτου, μεταφέροντες εἰς τοὺς πληγέντας τὴν συμπάθειάν του καὶ τὰς εὐχὰς τῆς 'Εκκλησίας.

Ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος ὁμιλῶν σχετικῶς διὰ τὰς καταστροφὰς τῆς Σαντορίνης ἐξέφρασε τὴν βαθυτάτην του θλίψιν καὶ τὴν συμπάθειάν του διὰ τὰ δεινὰ ποῦ ἐπληξαν τὸν πληθυσμὸν τῆς ἀτυχοῦς νήσου εὐχρηθεῖς ὅπως ὁ Ὑψιστος καταπαύσῃ τὴν δοκιμασίαν αὐτῆν.

Θεολογικὴ Σχολή. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ λῆξαν ἀκ. ἔτος ἐκδρομὴν εἰς Ἰταλίαν. Ἡ ἐκδρομὴ ἔλαβε χώραν μετὰ τῆς 18ης Ἰουνίου καὶ 4ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. Τῆς ἐκδρομῆς μετέσχον 29 φοιτηταί, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἦσαν οἱ Καθηγηταὶ κ. κ. Τρεμπέλας, Καμίρης, Κονιδάρης καὶ Φυτράκης. Ἐπεσκέφθησαν δὲ τὰς πόλεις Νεάπολιν, Ρώμην, Φλωρεντίαν, Ραβένναν καὶ Βενετίαν.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

'Ιερὰ Μητρόπολις 'Εδέσσης καὶ Πέλλης.

Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐξ 'Εδέσσης ἔλαβεν ἐκεῖ χώραν τὸ Ζ' 'Ιερατικὸν Συνέδριον. Τὸ Συνέδριον τοῦτο συνεκλήθη εἰς δύο πόλεις διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν ἀδελφωτάτων συνέδρων. Τὸ πρῶτον εἰς 'Εδεσσαν (20-21 Ἰουνίου) εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν οἱ ἱερεῖς τῆς περιφερείας 'Εδέσσης καὶ Σκύδρας καὶ τὸ δεῦτερον εἰς Γιαννιτσᾶ (26-27 Ἰουνίου) εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν οἱ ἱερεῖς τῶν περιφερειῶν Γιαννιτσῶν καὶ Κορυθαλίου. Τηλεγραφικῶς εἰδοποιηθεῖς ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Δωρόθεος ἠγαθύνθη νὰ εὐλογήσῃ αὐτὸ διὰ τοῦ ἀκολουθοῦ τηλεγραφήματος αὐτοῦ: «Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην 'Εδέσσης—Πέλλης κ. Διονύσιον. 'Εδεσσαν. Ἐπὶ ἐνάρξει Ζ' 'Ιερατικοῦ Συνεδρίου, παρέχομεν εὐλογίας, εὐχόμενοι ἐνίσχυσιν παρὰ Κυρίου. Ὁ 'Αθηνῶν Δωρόθεος».

Εἰς τὸ Συνέδριον 'Εδέσσης ἔλαβον μέρος 42 ἐφημέριοι. Εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Γιαννιτσῶν ἔλαβον μέρος 51 ἱερεῖς. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ Συνέδρια τὴν ἑναρξιν διὰ καταλλήλου ὁμιλίας ἔκαμεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Διονύσιος καὶ εἶτα οἱ διάφοροι εισηγηταὶ ἐισηγοῦντο τὰ θέματα αὐτῶν.

Ὁμιλήσαν οἱ ἀκόλουθοι εισηγηταί. 1) Ὁ πανος. 'Αρχιμανδρίτης καὶ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κ. Διονύσιος Κυράτος με θέμα «Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐφημερίου». Ὁ Πανοσιολογιώτατος 'Αρχιμανδρίτης καὶ Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κ. Διονύσιος Πιεράκος με θέμα «Ὁ Ἱεροκήρυξ. Τὸ θεῖον κήρυγμα. Ἐπίδρασις καὶ ἀποτελέσματα αὐτοῦ». 3) Ὁ θεολόγος κ. 'Αθανάσιος Φραγκόπουλος, κληθεὶς ἐκ Θεσσαλονίκης, με θέμα «Ὁ Ἱερεὺς καὶ ἡ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς». 4) Ὁ θεολόγος καὶ Ἱεροκήρυξ τῆς Τοπικῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Ἐμμανουὴλ

Βαλσαμίδης με θέμα «Αἱ προσηλυτιστικαὶ προπαγάνδαι καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν. Ἐπιθέσις κατ' αὐτῶν καὶ ἀμυνα». 5) Ὁ ἐφημέριος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ 'Εδέσσης αἰδ. Πέτρος Σέκερης, δημοδιδάσκαλος καὶ ἀπόφοιτος τοῦ ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Θεσσαλονίκης με θέμα «Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῇ ἐνορίᾳ του». 6) Ὁ πανοσιολογιώτατος 'Αρχιμανδρίτης καὶ ἐφημέριος τοῦ ἐν Γιαννιτσοῖς Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Χρῦσανθος Γιοφῆς, ἀπόφοιτος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας καὶ τῆς Ἱγούμενος αὐτῆς με θέμα «Ὁ Ἱερεὺς καὶ αἱ καθημεριναὶ «Ἱεραὶ Ἀκολουθίαι» καὶ 7) ὁ θεολόγος καὶ Ἱεροκήρυξ τῆς Τοπικῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Δημήτριος Ρήγας με θέμα «Ὁ Ἱερεὺς τοῦ Νόμου καὶ ὁ Ἱερεὺς τῆς Χάριτος».

Μεθ' ἐκάστην ὁμιλίαν ἐπηκολούθει συζήτησις λαμβανόντων τὸν λόγον πλείστων ὄσων ἐκ τῶν συνέδρων. Πάντες οἱ συνέδριοι ἔμειναν πλήρως εὐχαριστημένοι καὶ παρεκάλεσαν τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην τὰ συνέδρια αὐτὰ νὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν συχνότερον. Ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως τὸ Η' Συνέδριον λάβῃ χώραν τὴν Ἁγίαν τοῦ Τεσσαρακοθήμερου τεσσαρακοστήν.

'Ιερὰ Μητρόπολις Σύρου.

Καθ' ἃ ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν, τὴν Κυριακὴν 1ην Ἰουλίου, εἰς τὴν νῆσον Μῆλον, ὅπου σώζονται αἱ περίφημα Πρωτοχριστιανικὰ Κατακόμβαι, ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου κ.τ.λ. κ. Φιλαρέτου ὁ θεμιτὸς λίθος τῆς ἀνεγερθησομένης νέας Βασιλικῆς, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων παλαιᾶς τοιαύτης τοῦ 4ου μ. Χρ. αἰῶνος, ἐκ τῆς ὁποίας σήμερον σώζεται, ἄριστα διατηρούμενον, τὸ παλαιὸν Βαπτιστήριον. Κατὰ τὴν θεμελίωσιν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Σύρου τηλεγράφημα τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου, ὅστις καὶ τυγχάνει Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ Πανσέπτου προσκνημάτων τῶν Κατακομβῶν διὰ τοῦ ὁποῖου διεβίβαζεν τὰ συγχαρητήρια του καὶ τὴν εὐλόγησιν του διὰ τὸ ἐπιχειρούμενον ἔργον, εὐχόμενος ν' ἀποβούσῃ αἱ Ἱεραὶ Κατακόμβαι τῆς Μήλου νέος προσκνηματικὸς φάρος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Κατὰ τὴν θεμελίωσιν παρέστησαν ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Οικονομικῶν κ. Ἀλιμπράντης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπίσης ὁ Καθηγητὴς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ὁρλάνδος, ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας κ. Λεωνίδας Φιλιππίδης, καὶ ὁ ἡμέτερος Διευθυντὴς κ. Θεοδόσιος Σπεράντσας, ὡς καὶ πλῆθος ἐκλεκτοῦ κόσμου. Πρὸ τῆς θεμελιώσεως εἶχε ψαλῆ ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ χώρου τῶν Κατακομβῶν κατασκευαστικὴ Δοξολογία κατὰ τὴν ὁποίαν ἔψαλαν θρησκευτικαὶ ὀργανώσεις, αἵτινες εἶχον ἀπὸ πρῶτας καταπλεύσει εἰς Μῆλον ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Σεμίραμις» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ πατρὸς Ἀγγέλου Νησιώτου. Κατὰ τὰς δύο προηγουμένως ἡμέρας ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ὁρλάνδος, ὁ ὁποῖος εἶχε μετὰ τοῦ ἡμέτερου Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Φιλαρέτου μεταβῆ πρὸς τοῦτο εἰς Μῆλον, ἐνήργησε σκαφικὴν ἔρευναν εἰς τὸν χώρον τῆς Παλαιᾶς Βασιλικῆς. Ἀνεῦρε δὲ καὶ κατεμέτρησε νέας μικροτέρας Κατακόμβας πλησίον τοῦ χώρου τῶν παλαιῶν τοιοῦτων, αἱ ὁποῖαι ἕως τῶρα δὲν ἔχον περιγραφῆ. Αἱ Κοινοτικαὶ Ἱεραὶ καὶ ὁ λαὸς τῆς νήσου Μήλου, ὑπεδέχθησαν τοὺς προσκνητάς μετὰ πάσης δυνατῆς λαμπρότητος, καὶ διατελοῦν εἰς συγκινηθεῖς διὰ τὸν πολῦτιμον θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον περικλείει ἡ ἱστορικὴ νήσος των.

'Ιερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Λαμίας, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος ὑπῆρχε μία σοβαρὰ ἔλλειψις, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ἐκδηλωθῆ οὔτε κρατικὴ οὔτε ἄλλη τις φροντίς τὴν ἔλλειψιν Γηροκομείου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ περικρατῆται καὶ νὰ περιθάλπηται τὸ γῆρας, εἰς τὸ ὁποῖον, γέροντες προσεγγκόντες ἄλλοτε πολῦτιμους ὑπηρεσίας καὶ ἤδη ἀτυχήσαντες ἢ ἄλλοι ἔνεκα διαφόρων αἰτίων στερηθέντες τῆς οἰκογενειακῆς περιθάλψεως καὶ παντέρμου κατανθίσαντες, νὰ εὐρίσκον χριστιανικὴν θαλπωρὴν καὶ περιποίησιν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς φιλοστόργου Μητρὸς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὸ

σχέδιον τοῦ Σεβασμιωτάτου εἰς τὸ γηροκομεῖον θὰ ὑπηρετῶσι εὐσεβεῖς μοναχοὶ ἐκ τῶν γυναικείων 'Ιερῶν Μονῶν τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως, ἐκπληροῦσαι οὕτω ἀριστα τὴν ἀποστολὴν των καὶ ἐξυψοῦσαι τὸν μοναχικὸν θεσμόν τῆς 'Εκκλησίας διὰ κοινωνικῆς δράσεως. Ὁ Σεβασμιώτατος εὐθὺς ἤρχισεν συντόνους ἐνεργείας. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη μετ' ἀνακουφίσεως ἤκουσε τὴν ὠραίαν ἰδέαν καὶ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος ἐκδηλουμένου ποικιλοτρόπως, ἀνέμενε τὴν ἐναρξιν τῆς πραγματώσεως αὐτῆς.

Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐπετεύχθη ὥστε νὰ ἐπιλυθῇ τὸ βασικὸν καὶ πρωταρχικὸν διὰ τὴν ἀνάγεσιν Γηροκομείου πρόβλημα τῆς ἐξευρέσεως οἰκοπέδου. Ἡ 'Εκκλησιαστικὴ 'Επιτροπὴ τοῦ 'Ι. Ναοῦ 'Αγ. 'Αθανασίου Ροδίτης ἐκτιμῶσα, ὡς ἀναφέρει εἰς τὸ δωρητήριον ἔγγραφο, τὸν ἐπιδιωκόμενον ὑψιστον χριστιανικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν, ἐδῶρθη εἰς τὴν 'Ι. Μητροπόλιν τὸ κατάλληλον οἰκόπεδον τριῶν χιλιάδων (3.000) τ. μ. εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς πόλεως Λαμίας. Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη καὶ ἐξέφρασεν τὴν εὐαρέσκειαν τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Συμβούλιον. Ἡδῆ γίνονται αἱ δέουσαι ἐνεργεῖαι οὕτως ὥστε συντόμως νὰ τεθῇ ὁ θεμελιὸς λίθος καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνάγεσις τοῦ Φιλανθρωπικοῦ τούτου ἱδρύματος, τοῦ Γηροκομείου. Αἱ 'Αρχαὶ ἐπίσης τοῦ τόπου, ἀντιλαμβάνομεν τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ, ἐδήλωσαν ὅτι θὰ συντρέξουν τὸ ἔργον διὰ παντὸς τρόπον. Οὕτω πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τοῦ Κηρύγματος καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν 'Ιερῶν Μονῶν θὰ προστεθῇ καὶ τὸ φιλανθρωπικὸν ἱδρυμα τοῦ Γηροκομείου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἅγιον Ὅρος. Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Καρυῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀφίκετο ἐκεῖ τῆς 22 παρ. μ. 'Ιουνίου ὁ καθηγητὴς κ. Ὁρλάνδος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἔργων ἀναστηλώσεως τοῦ Πρωτάτου ὡς καὶ τῶν ἔργων στερεώσεως τοῦ βυζαντινοῦ πύργου τῆς Σερβικῆς Μονῆς Χιλιανδαρίου. Ἐπιεὺκαίρᾳ κατεμετρήθησαν κατάλληλοι, ἀσφαλεῖς καὶ ἀντιπυρρικοί χώροι διὰ τὴν ἱδρυσιν βιβλιοθηκῶν καὶ ἀρχείων εἰς τὴν 'Ιερὰν Κοινότητα τῶν Καρυῶν καὶ εἰς τὴν Μοῦνη Χιλιανδαρίου τῆς συνδρομῆς τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου 'Εκκλησίας εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς 7 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἠσχολήθη μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς 31 Μαΐου 1955 'Εγκύκλιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου περὶ ἀγιοποιήσεως Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καὶ ἀπεφάσισε ὅπως τὸ ἅγιον ὄνομα του καταχωρηθῇ εἰς τὸ Ρωσικὸν Μηναῖον καὶ ἐορτάζεται ἡ μνήμη του εἰς τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον 'Εκκλησίαν κατ' ἔτος τὴν 1/14 'Ιουλίου διὰ τῆς τελέσεως τῆς διὰ τοὺς ὄσιους προβλεπομένης ἀκολουθίας μέχρι τῆς συντάξεως ἰδίας ἀκολουθίας του ὑπὸ τῆς 'Εκκλησίας τῆς Κων. πόλεως.

— Ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσ. Ὁρθοδόξου 'Εκκλησίας ἔλαβε παρομοίαν ἀπόφασιν εἰς τὴν ἰδίαν συνεδρίαν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1955 'Εγκύκλιον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθοδόξου 'Εκκλησίας περὶ ἀγιοποιήσεως τῆς ἁγίας μάρτυρος Φιλοθέης, τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ ἐκ Τισμάνου καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰωάννου Βαλάχου, τῶν ὁποίων τὰ ἱερὰ λείψανα εὑρίσκονται εἰς τὴν Ρουμανίαν.

— Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἐορτῇ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κ. Ἀλέξιος ἀπένευμε τὸν τίτλον τοῦ ἀρχιεπισκόπου δι' ἐξάιρετον διακονίαν τῆς Ἁγίας 'Εκκλησίας εἰς τὸν ἐπίσκοπον Βλαδιμίρσκ καὶ Σουστάλ Ὀνήσιμον, τὸν ἐπίσκοπον Καλίνιν καὶ Κάσιν Βαρσοβούφιον καὶ τὸν ἐπίσκοπον Κισνιέφ καὶ Μολδαβίας Νεκτάριον.

— Τὸ περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας δημοσιεύει τὸ ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τῶν συνομιλιῶν μεταξὺ τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Χριστιανικῶν 'Εκκλησιῶν τῶν Η.Π.Α. καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου 'Εκκλησίας, τῆς Ἀρμενικῆς 'Εκκλησίας, τῆς Λουθηρανικῆς 'Εκκλησίας τῆς Λετονίας, τῆς Λουθηρανικῆς 'Εκκλησίας τῆς Ἑσθονίας καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς 'Εκκλη-

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 1417
Διεκπ. 1096

'Αθήνησι τῇ 4ῃ 'Ιουλίου 1956

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 876

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους 'Ιεράρχας
τῆς 'Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Α'. Ὡς γνωστὸν Ὑμῖν, αἱ 'Ιερὰ Μοναὶ τυγχάνουσιν ἱεροὶ τόποι καὶ εὐαγῆ ἱδρύματα, ἐντὸς τῶν ὁποίων διαβιοῦσιν ἀσκητικῆν ζωὴν οἱ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί.

Τὸ κύριον ἔργον τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκουμένων πατέρων εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη προσευχὴ καὶ πᾶσα ἄλλη πνευματικὴ ἐνασχόλησις, συντελεῖ δὲ τὸ ἐρημικὸν περιβάλλον τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ ἡ μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ κόσμου διαμονὴ αὐτῶν, εἰς τὸ νὰ ἀναπτέροῦνται πρὸς τὰ πνευματικὰ θρησκευτικὰ ὕψη ἢ εὐλαβῆς διάνοια καὶ ἡ πρὸς τὸν Κύριον ἀγαπῶσα καρδιά τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν τῶν ἱερῶν Μονῶν.

Ὡς σεβασμίους καὶ ἱεροὺς τόπους θεωροῦσι τὰς ἱερὰς Μονὰς καὶ οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, μεταβαίνοντες εἰς αὐτάς ἐκάστοτε,

σίας, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν εἰς τὴν Μόσχαν τὴν 13, 14, 16 καὶ 17 Μαρτίου ἐ. ἔ. Κατὰ τὰς συνομιλίας αὐτὰς ἐξητάσθησαν τὰ ἐξῆς ζητήματα: 1) ἡ θέσις καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν 'Εκκλησιῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνώσιν καὶ τὰς Η.Π.Α. 2) Τί ἔπραξαν καὶ τί πράττουν αἱ 'Εκκλησίαι τῶν χωρῶν αὐτῶν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, 3) ἡ ἐλευθερία τῶν 'Εκκλησιῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς των, 4) ἡ Χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη, 5) ἡ Χριστιανικὴ πίστις καὶ αἱ ἄλλαι θρησκείαι, 6) αἱ σύγχρονοι τάσεις ἐν τῇ Θεολογίᾳ τῆς Σοβ. Ἐνώσεως καὶ τῶν Η.Π.Α., 7) ἡ Χριστιανικὴ γραμματεία καὶ 8) αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν 'Εκκλησιῶν τῆς Σοβ. Ἐνώσεως καὶ τῶν Η.Π.Α. Τὸ ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει ὅτι αἱ συνομιλίαι διεξήχθησαν ἐν πνεύματι κατανοήσεως καὶ ὅτι εἶχον φιλικὸν καὶ ἐγκάρδιον χαρακτήρα. Αἱ συνομιλίαι ἔδειξαν ὅτι ἐπὶ τῶν ὡς ἀνω θεμάτων ὑπάρχουν καὶ σημεῖα ἐπαφῆς καὶ μερικαὶ διαφοραὶ ἀπόψεων. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν γνωμῶν ὑπῆρξε ἡ διαπίστωσις ὅτι ἐκατέρωθεν ὑπάρχει σταθερὰ τάσις πρὸς ἀνάπτυξιν ἐπαφῶν δι' ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων καὶ ἀνταλλαγῆς θεολογικῶν βιβλίων καὶ πρὸς βαθεῖαν μελέτην τοῦ δογματικοῦ καὶ ἠθικοῦ συστήματος τῶν 'Εκκλησιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ γράφει τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν «Γκλάσνικ» (21 Ἀπριλίου ἐ. ἔ.), ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Σερβικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος ἐδέχθη εἰς ἀκράσιν τὸν γραμματέα τῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας κ. Α.Λ. Χέιγκ, ὁ ὁποῖος ἐνημέρωσε τὸν Πατριάρχην ἐπὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐταιρείας διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Βίβλου εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Οὗτος ἐτόνισε, ὅτι σήμερον ὁ κόσμος δεικνύει ἀσύνθητες ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Βίβλον καὶ ὅτι ἡ κυκλοφορία της κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἀνέρχεται εἰς 25 ἑκατομμύρια ἀντίτυπα ἐτησίως. Ἡ πρόσφατος εἰς μικρὸν σχῆμα ἔκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν σερβικὴν ἐτυπώθη εἰς 30.000 ἀντίτυπα, ἣδη δὲ εὑρίσκονται ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἀκόμη 40.000 ἀντίτυπα. Ἐπίσης τώρα τυπῶνεται νέα ἔκδοσις τῆς Βίβλου μεγάλου σχήματος. Τέλος, ὁ γραμματεὺς τῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας εἶπε, ὅτι ὑπάρχουν τὰ μέσα νὰ ἀρχίσῃ καὶ ἡ ἐκτύπωσις τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν σλαωνικὴν γλῶσσαν.

Ὁ Πατριάρχης τῆς Σερβίας κ. Βικέντιος ἠνυχάρισθη θερμῶς τὸν κ. Χέιγκ διὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν πολιτικὸν βοήθειαν τῆς Ἐταιρείας πρὸς τὴν Σερβικὴν 'Εκκλησίαν καὶ τὸν σερβικὸν λαόν.

ἵνα προσκυνήσωσι τὰς ἐν αὐταῖς ἱερὰς εἰκόνας καὶ τὰ ἱερὰ λείψανα καὶ λατρεύωσιν ἐκεῖ τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἡμῶν, διέλθωσι δὲ ἐν αὐταῖς ὀλίγας ὥρας δι' εὐσεβῶν σκέψεων καὶ πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν.

Οὐχ' ἦττον, κατὰ τὴν θερινὴν κυρίως περίοδον, τινὲς ἐκ τῶν μεταβαίνοντων εἰς τὰς ἱερὰς Μονάς, λησμονοῦσιν διὰ διαφορῶν λόγους, ὅτι εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα σκηνώματα δὲν ἔχει θέσιν ἢ μεταβίβασις, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος καὶ τῶν κοσμικῶν τρόπων τοῦ σκέπτεσθαι, τοῦ φέρεσθαι, καὶ τοῦ ἐνεργεῖν.

Ἐγεί, δὴλον ὅτι, παρατηρηθῆ, ὅτι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐπισκεπτόμενοι ἱερὰς Μονάς, δὲν φέρουσι σεμνὴν περιβολήν, δὲν διαμένουσιν ἐπὶ τι ἐν αὐταῖς ὡς εὐλαβεῖς προσκυνηταί, ἀλλὰ πληροῦσι τοὺς ἱερῶς χώρους αὐτῶν, διὰ γελῶτων καὶ ἀσιμάτων μὴ καταλλήλων πρὸς τὸ σεμνὸν περιβάλλον, εἰς τρόπον ὅστε νὰ διαταράσσεται ἡ μοναστηριακὴ γαλήνη, καὶ νὰ ὑβρίζεται διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ ἱερὸν τῶν ἱερῶν Μονῶν περιβάλλον.

Ταῦτα λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἤχη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακαλέσῃ Ὑμᾶς, ὅπως ἐκδώσῃτε τὰς δεούσας διαταγὰς καὶ ὁδηγίαις πρὸς τὰ Ἱεροσυνεδρια, ὥστε, τοῦ λοιποῦ, νὰ ἀπαγορευθῶσιν τὴν διανοικτικὴν προσκυνητικὴν ἐν ταῖς ἱερᾶς Μοναῖς, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως ἐκείνης, κατὰ τὴν ὅποιαν οἱ προσκυνηταὶ μετέβησαν, ἀφ' ἐσπέρας, πρὸς τέλεσον λειτουργίας κατὰ τὴν πρᾶξαν τῆς ἐπομένης. Δι' εἰδικοῦ δὲ ἀνθρώπου τῆς ἱερᾶς Μονᾶς, νὰ συνιστάται εἰς τοὺς μὴ σεμνῶς ἐνδεδυμένους (ἄνδρας καὶ γυναῖκας) ἢ μὴ εἰσόδος αὐτῶν ἐντὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἢ ἔγκαιρος αὐτῶν ἀναχώρησις.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς προσκυνητὰς καὶ ἐπισκέπτας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

Β.—Ἡ Ἱερά Σύνοδος, περαιτέρω, ἀποβλέπουσα εἰς ἐπαναφορὰν τῆς καλῆς συνηθείας, κατὰ τὴν ὅποιαν, ἀντίγραφα Μοναστολογίων τῶν ἱερῶν Μονῶν δέντως ἐπιπευρωμένα ἀπεστείλονται, μέχρι πρὸ εἰκοσαετίας, τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῆς καὶ διατήρησιν αὐτῶν ἐν τοῖς Συνοδικαῖς Ἀρχείοις, δι' οὐσασιτικούς καὶ τυπικούς λόγους, ἤχη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακαλέσῃ Ὑμᾶς, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς παρούσης Ἐγκυκλίου, ἀποστείλῃτε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῶν Μοναστολογίων τῶν Ὑμετέρων ἱερῶν Μονῶν, διὰ τὸν ὡς εἴρηται σκοπὸν.

Οἰκοθῆν βεβαίως νοεῖται, ὅτι δι' ἐγγράφου ὑμῶν θὰ γνωρίζετε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὰς ἐκάστοτε γινόμενας κουράς μοναχῶν, χειροτονίας Διακόνων καὶ Ἱερομονάχων καὶ ἀποβιώσεις ἀδελφῶν τῶν ἱερῶν Μονῶν.

Γ.—Τέλος, τὴν Ἱεράν Σύνοδον ἐνδιαφερόντως, ὡς καὶ ἄλλοτε, ἀπασχολεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἀπελάσεως ἐκ τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἱερῶν Μονῶν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν, Διακόνων καὶ Ἱερομονάχων.

Κατὰ ἀπειθυνθεῖσαν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ παράκλησιν, ἐξ ἀρμοδίας Ἀρχῆς, ἐπιβάλλεται, ἀντὶ παντὸς μέσου, ἡ ἐπάνοδος τῶν ὡς ἂνα Ἀγιορειτῶν εἰς τὰς ἱερὰς Μονάς τῆς μετανοίας αὐτῶν, διότι ἔνεκα τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἐκ τοῦ ἁγιανμοῦ Ὅρους Ἀθῶν, πρὸς ἐγκαταβίωσιν αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ Ἀγιορειτικὸς μοναχικὸς βίος φθίνει ἡμέρα τῇ ἡμέρα, καὶ αἱ ἱεραὶ ἐν Ἀθῶ Μοναί, αἱ ὅποιαι εἶναι πολῦτιμον ὀρησκουτικὸν καὶ ἔθνικον θησαυροφυλάκιον, καὶ βυζαντινὸν κειμηλιόρχειον, θὰ μείνωσιν ἄνευ προσωπικοῦ.

Διὰ ταῦτα, παρακαλεῖ Ὑμᾶς ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἵνα πάντα Ἀγιορειτὴν ἐξαποστείλῃτε εἰς τὴν ἱεράν Μονὴν τῆς μετάνοιας αὐτοῦ, τοὺς δὲ τυχόν δυστροποῦντας, ἀπελάσῃτε τῶν Ἐπαρχικῶν ὑμῶν διὰ τῆς Ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

† Ὁ Ἀθηνῶν Δωρόθεος, Πρόεδρος
† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Χρυσόστομος
† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος
† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος
† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντῖνος
† Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταιῶνος Δημήτριος
† Ὁ Ἀρτης Σερραφείμ
† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερείου Κυπριανὸς
† Ὁ Κεφαλληνίας Ἱερόθεος
† Ὁ Λήμνου Διονύσιος,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχμ. Χρυσόστομος Θέμελης

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Κ. Μπασσιᾶ, Τὸ Νέον Κυριακοδρόμιον. Ἀθῆναι 1956.

Τὸ «Νέον Κυριακοδρόμιον» τοῦ κ. Κωστῆ Μπασσιᾶ, ὁ προσεκτικὸς τοῦ μελετητῆς, δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ ἄλλως, παρὰ ὡς μίαν πολῦτιμην καὶ εὐλαβικὴν προσφορὰν τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ διανοομένου μας πρὸς τὸ Ἔθνος.

Ἐγράψαμεν ἤδη διὰ τὴν λύμην τῶν δῆθεν «ἐπιστημονικῶν», καὶ δι' ὄλους ἐκείνους τοὺς ἐξάλλους «ἰδεολήπτους», ποὺ κατάρθωσαν ἕως τῶρα νὰ ἐπικρατήσουν ἐπὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ μας πεδίου, καὶ ποὺ ὡς ἔργον τοὺς ἔχουν τὴν «καινονοκλασίαν». Ὅλοι αὐτοί, μὲ τὴν φοβίαν τοῦ δῆθεν καθυστερημένου καὶ ὀπισθοδρομικοῦ, τὴν ὅποιαν κατέσπειραν ἀφθῶνως εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν νέων μας, ἐπέτυχαν νὰ τοὺς τρομοκρατήσουν. Καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως τῶν μαλακίων αὐτῶν τῆς σκέψεως, εἶναι τὸ ὅτι ἡ μελάνη τῶν διανοητικῶν τοὺς ἐκκριμάτων, ἐδημιούργησε, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, θολίαν εἰς τὸν νοῦν, καὶ σύγχυσιν καὶ ἀναταραχὴν εἰς τὰς συνειδήσεις.

ὑπὸ τὸν ἀποπνικτικὸν δὲ λίβαν τῶν «πρωτοπόρων» δῆθεν κηρυγματῶν τους, ἀποξηραίνεται ἡ πνευματικὴ μας ἀνορθοφύλαξ. Καὶ διευρύνεται καθημερινῶς ἡ ψυχικὴ Σαχάρα τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀπομοικρύνσεως τοῦ κοινωνικοῦ μας συνόλου ἀπὸ τὴν Παράδοσιν. Καὶ ἰδοὺ διατὶ τὸ Κυριακοδρόμιον τοῦ κ. Κωστῆ Μπασσιᾶ — ἔργον Πίστewας συνειδητῆς, καὶ ἀγάπης θερμῆς πρὸς τὰ εὐλαβῶς παραδεδομένα, καὶ φωτεινοτάτης Ὀρθοδόξου συνειδήσεως — τὸ ἐχαρακτηρίσαμεν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὡς προσφορὰν πολῦτιμον πρὸς τὸ Ἔθνος μας.

*

Ὡς ἐκδοσις τὸ «Νέον Κυριακοδρόμιον», ἀποτελεῖ κόσμημα τῆς βιβλιογραφίας μας καὶ ἄθλον πραγματικῶν τῆς Ἐκδοτικῆς μας προσπάθειας. Ἐνα πνεῦμα ἀβρᾶς λεπταίστησας καὶ εὐλαβικῆς προσοχῆς πρὸς τὴν λεπτομερείαν τὸ διέπει ἀπ' ἀρχοῦ εἰς ἄκρον. Καὶ εἰς κάθε του γραμμῆν καὶ εἰς κάθε του σελίδα διακρίνεται κανεὶς ἀδιάπτωτον τὴν ἀναζητησὴν τῆς ἀριότητος, ἀλλὰ καὶ τὴν ζέουσαν εὐλάβειαν μετὰ τὴν ὅποιαν ἔχει ἐπεξεργασθῆ. Καὶ ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος «Ἀστὴρ» τῶν ἀδελφῶν Παπαδημητρίου δικαίως ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὑπερήφανος. Διότι δὲν μᾶς ἔδωκε μόνον, μετὰ τὰς εἰκονογραφῆσεις τὴν διχρωμίαν καὶ τὰ θαυμαστά Κεφαλαῖα γράμματα, τοῦ «Νέου Κυριακοδρομίου», μίαν Βυζαντινὸν τρόπον ἐκδοσὶν, ποὺ μᾶς ἐνθυμίζει τοὺς ἐκδοτικὸς ἐκείνους θριάμβους τῆς Βενετίας. Ἀλλὰ ἕνα ἔργον ἐξαιρετικῆς ὄντως ἐπιμελείας καὶ ἀληθινὸν καλλιτέχνημα, ποὺ τιμᾷ τὸν Ἐκδοτικὸν τους οἶκον.

*

Τὸ «Νέον Κυριακοδρόμιον» περιλαμβάνει τὸ κείμενον τῶν Εὐαγγελίων ὅλων τῶν Κυριακῶν τοῦ ἑνιαυτοῦ. Καὶ παραπλεύρως μετὰφρασίν του εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Καὶ βεβαίως, ἡμεῖς τοῦλάχιστον πιστεύομεν, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον καὶ θεόπνευστον Εὐαγγελικὸν λόγον ὑπάρχουν λέξεις καὶ φράσεις ὀλόκληροι, ποὺ τόσον τὰς ἔχει καθιερῶσι καὶ καθαρῶσι ἢ αἰωνόβιος Παράδοσις, ὥστε ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰς χαρακτιρίσῃ ὡς «λειτουργικὰς». Καὶ διὰ τοῦτο ἡ μετὰφρασις των καὶ ἀνεπίκοτος εἶναι, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐνδεικνυμένη, ὀσηδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ σοφία καὶ ἡ ἀριστοτεχνία τοῦ μεταφραστοῦ. Ἡ μετὰφρασις τὰς ἀλλοιῶνει κάπως. Ὅπως τὸ ἀγγίγμα τῶν πτερῶν μῖας πεταλούδας, μετὰ ὀσηδήποτε προσοχὴν καὶ ἂν γίνῃ, ἀφήνει πάντοτε ἐπάνω εἰς τὰ δάκτυλα τοῦ ἐπιχειροῦντος κἀτι ἀπὸ τὴν ἄκραντον καὶ χρυσίζουσαν παιπάλην τους. Ὁμολογῶ ὅμως, ὅτι μᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ προσπάθεια τοῦ κ. Μπασσιᾶ, διὰ ν' ἀποδοθῇ ἡ μυστικὴ οὐσία τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου. Καὶ ἡ ἡ μετὰφρασις του δὲν εἶναι ἀπλῶς λογοτεχνικὴ, ἀλλὰ ἔργον μόχθου πολλοῦ, ποὺ ἀποδίδει μετὰ ἐνάργειαν καὶ μουσικότητα τὸ ὑψηλὸν του περιεχόμενον.

*

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποῖον εἶναι ἐξόχως χαρακτηριστικὸν τοῦ «Νέου Κυριακοδρομίου», εἶναι τὰ «σχόλια» καὶ ἡ «ερμηνεία» τοῦ κ. Μπασσιᾶ εἰς κάθε Εὐαγγελικὴν περικοπὴν, ὡς καὶ ἡ «Ἐισαγωγή εἰς τὴν Πάθην». Αἰσθάνεται κανεὶς ὅτι ὁ ἐμπνευσμένος τοῦ λόγου ἔχει τὰς ρίζας του εἰς τὸ ἀπροσμήτρτον βάθος τῆς θεανδρικής ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι πάλλεται δι' αὐτὸ καὶ δονεῖται ἀπὸ τὴν αἰωνίαν καὶ τρισαχίαν πνοὴν τοῦ λυτρωτικοῦ τοῦ κηρύγματος. Ὁ Χριστιανισμὸς τοῦ κ. Μπασσιᾶ, δὲν εἶναι — τὸ ἀναπνεῖς αὐτὸ εἰς κάθε του γραμμῆν — οὔτε Θεο-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200]1940, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι χηρεύουσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Συκαμίνῳ Ἱ. Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν των ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῆ 27 Ἰουνίου 1956

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος.

Ἱερά Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46,47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200]40 καὶ 540]1945 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων προκειμένου

σοφία, οὔτε ἀνθρωποσοφία αὐτάρεσκος καὶ πομπολυγώδης. Ἀλλὰ βίωμα ἐσώτατον. Καὶ αὐθεντικώτατος χαρακτήρος Ὁρθόδοξος πίστις, πὸν τὸν κατατάσσει ἀσφαλῶς εἰς τοὺς πνευματεμόρους ἐρμηνευτὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μοναδικὴ εἶναι ἡ διείσδυσις του εἰς τὸ ἄρρητον μυστήριον τοῦ ὄντος, καὶ τῆς Θεανδρικῆς φύσεως τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ὁ εὐσεβῆς του ὀραματισμὸς, πὸν ἀνέσπερος διφρατεῖ εἰς τὸν λογισμὸν του, οὔτε μίαν στιγμὴν, δὲν συσκοτιζέται. Οὔτε καὶ θρυμματίζεται πουθενά. Οὔτε καὶ συρριζύεται ἀπὸ τὸ θολὸν κύμα οἰασθήποτε κοσμικότητος. Νήφουσα εἶναι συνεχῶς ἡ καρδία του. Καὶ ἡ ψυχὴ του γονυκλινῆς. Καὶ δι' αὐτὸ γίνεται κολυμβήθρα τοῦ Σιλωᾶ ὁ λόγος του διὰ πᾶσαν ἀσθενούσαν καὶ ἀνάπτηρον διάθεσιν. Εἶθε δὲ νὰ γίνῃ τὸ «Νέον Κυριακοδρόμιον» κτῆμα τῶν πολλῶν. Διότι μεγάλη θὰ προέλθῃ ἐκ τούτου ἡ οἰκοδόμησις τῶν ψυχῶν, καὶ μεγάλη ἡ Ἐθνωφέλεια.

Θ. Κ. Σπεράντσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θ. Σπεράντσα, Ὁ ἄγνωστος Γρυπάρης. Ἀνέκδοτα ποιήματα. Ἀθήναι 1954. Σελ. 114.

Τοῦ αὐτοῦ, Κυκλαδικὲς ἱστορίαι ἢ Παναγιὰ ἢ Χρυσοπηγὴ τῆς Σίφνου. Ἀθήναι 1949. Σελ. 79.

Τοῦ αὐτοῦ, Νικόλαος Χρυσόγελοσ. Ἀθήναι 1954. Σελ. 31.

Σ. Ἀγουρίδη, Ἐνώχ, ἥτοι ὁ χαρακτήρ τῆς περὶ ἐσχάτων διδασκαλίας τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ. Ἀθήναι 1955. Σελ. 126.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ «παράκλητος» καὶ ὁ «κατήγορος». Συμβολὴ εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ὅρου «Παράκλητος τοῦ Δ' Ἐβ-αγγελίου». (Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ «Γρ. Παλαμᾶ»). Θεσσαλονίκη 1956. Σελ. 22.

Μητροπ. Σισανίου Ἰακώβου Κλεομβρότου, Ὁ Γρηγόριος Χρ. Παπαμιχαὴλ καὶ τὸ ἔργον του. Εὐλαβὲς μνημόσυνον. Ἀθήναι 1956. Σελ. 34.

Ν. Νησιώτη, Ὑπαρξισμὸς καὶ Χριστιανικὴ πίστις. Ἀθή- ναι 1956. Σελ. 332.

Ἡ Νοσταλγικὴ Ὁρθοδοξία. Ἐκδ. «Ζωῆς». Ἀθήναι 1956. Σελ. 151.

Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ὁ Σίφνιος Πάπας καὶ Πα- τριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἰερόθεοσ ὁ Β' Σταφυλοπάτης. Ἀθή- ναι 1956. Σελ. 21.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιοσ ὁ Τῆ- νιοσ. Ἀθήναι 1966. Σελ. 15.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Παῦλοσ, κῆρυξ τῆς ἀγάπης. Ἐν Πρε- βέζῃ 1956. Σελ. 24.

Σήφη Κόλλια, Ἐκθεσις πεπραγμένων τῆς Διευθύνσεωσ Κατηχητικῶν Σχολειῶν κατὰ τὸ ἔτος 1955-56. Ἀποστολικὴ Διοκονία τῆς Ἐκκλησίαι τῆς Ἑλλάδοσ. Ἀθήναι 1955. Σελ. 24.

νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κάτωθι κενῶν ἐφημερια- κῶν θέσεωσ ἥτοι 1) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆσ Χειράδων Μεγαλοπόλεωσ καὶ 2) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆσ Τουθῶσ Γορτυνιάσ, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἄνω- τέρω ἐφημεριακῶν θέσεωσ, ὅπως ἐντὸς μηνὸσ ἀπὸ τῆσ δημο- σιεύσεωσ τῆσ παρουσίησ ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κα- νονικὰ δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑπο- ψηφίων.

Ἐν Δημητράνῃ τῆ 3 Ἰουλίου 1956

† Ὁ Γόρτυνοσ καὶ Μεγαλοπόλεωσ Εὐστάθιοσ.

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰσ διατάξεισ τῶν ἄρθρων 46,47 παρ. 2 ἔδ. 2 καὶ 63 τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νό- μιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν διακονικὴν θέσιν τακτικοῦ διακόνου τῆσ ἐνορίαι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Μηνᾶ Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸσ μηνὸσ ἀπὸ τῆσ δημοσιεύσεωσ τῆσ παρουσίησ, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαι- τουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸσ πλήρωσιν τῆσ ἀνωτέρω κενῆσ Διακονικῆσ θέσεωσ.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῆ 18 Ἰουνίου 1956.

† Ὁ Θεσσαλονικῆσ Παντελεῆμων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰσ διατάξεισ τῶν ἄρθρων 46, 47 παρ. 2. ἔδ. 2 καὶ 63 τοῦ Α.Ν. 2200]40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφη- μερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν Διακο- νικὴν θέσιν τακτικοῦ Διακόνου τῆσ ἐνορίαι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Μηνᾶ Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸσ μηνὸσ ἀπὸ τῆσ δημοσιεύσεωσ τῆσ παρουσίησ, σχετικὴν αἴτη- σιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸσ πλήρωσιν τῆσ ἀνωτέρω κενῆσ Διακονικῆσ θέσεωσ.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῆ 18 Ἰουνίου 1956

† Ὁ Θεσσαλονικῆσ Παντελεῆμων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰσ διατάξεισ τῶν ἄρθρων 46,47 παρ. 2 ἔδ. 2 καὶ 63 τοῦ Α.Ν. 2200]40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφη- μερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν Διακο- νικὴν θέσιν τακτικοῦ Διακόνου τῆσ ἐνορίαι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου (Ντεπῶ) Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸσ μηνὸσ ἀπὸ τῆσ δημοσιεύσεωσ τῆσ παρουσίησ, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκει- μένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸσ πλῆ- ρωσιν τῆσ ἀνωτέρω κενῆσ Διακονικῆσ θέσεωσ.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῆ 2 Ἰουλίου 1956

† Ὁ Θεσσαλονικῆσ Παντελεῆμων.

Ἱερά Μητρόπολις Θήραισ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰσ διατάξεισ τοῦ Νόμου 2200]40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ ἐφημερίων προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνα- κήρυξιν ὑποψηφίου ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Γεωρ- γίου Κουφονησίωσ περιφερείαι Ἀμοργοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσ- όντα πρὸσ κατάληψιν τῆσ θέσεωσ ταύτησ ὅπωσ ἐντὸσ μηνὸσ ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσι τὰ νόμιμα προσόντα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά εἰς τὴν καθ' Ἡμᾶσ Ἱ. Μητρόπολιν.

Ἐν Θήρᾳ τῆ 30 Ἰουνίου 1956

† Ὁ Θήραισ Γεώργιοσ.

Ἱερά Μητρόπολις Κίτρουσ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰσ διατάξεισ τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προ-

κειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: α) Ἁγίου Γεωργίου ἐν Νέῳ Κεραμιδίῳ, β) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Νέῳ Ἀγαθουπόλει, γ) Ἁγίας Παρασκευῆς ἐν Παραλία Κατερίνης, δ) Ἁγίου Νικολάου ἐν Λειβαδίῳ, ε) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Μηλιάδι καὶ στ) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν 10ῳ Χιλιόμετρῳ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζομένων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 23ῇ Ἰουνίου 1956

† Ὁ Κίτρος Βαρνάβας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Παραμυθίας, Φιλιατῶν
καὶ Γηρομερίου.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίας Μαρίας Ἀγουρίων Βαβουρίου 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαβουρίου 3) Ἁγίου Νικολάου Συβότων Μούρτου 4) Ἁγίου Γεωργίου Πέρδικας καὶ 5) Κοιμ. Θεοτόκου Παληαμπέλων (Τσαρρακλιμανίου) καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2200]40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἐγγράφα τῶν προσόντων αὐτῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς ἄνω Ἑνορίας.

Ἐν Παραμυθίᾳ τῇ 3 Ἰουλίου 1956

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Δωρόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Στοιγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν χωρίων:

1) Ἁγίων Θεοδώρων, Ἁγίων Θεοδώρων, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀχελινάδος, 3) Προφήτου Ἡλιοῦ Δέσης, 4) Κοιμήσεως Θεοτόκου Δολιανῶν, 5) Ἁγίου Ἀθανασίου Χασάν Καλυβίων, 6) Τιμίου Προδρόμου Καλογρηανῆς, 7) Γεννήσεως Θεοτόκου Φλιακῆς Κερασιάς, 8) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κλοκωτοῦ, 9) Ἁγίου Γεωργίου Κορυφῆς, 10) Ἁγίου Δημητρίου Κριτσοτάδων, 11) Ἁγίου Νικολάου Λογκῆς, 12) Ἁγίων Ἀποστόλων Λειβαδοχωρίου, 13) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Λαφίνας, 14) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ματονηρίου, 15) Ἁγίου Νικολάου Μανδραβελίου, 16) Ἁγίας Φανερωμένης Πετροχωρίου, 17) Ἁγίου Νικολάου Παρασκευῆς, 18) Ἁγίας Παρασκευῆς Στεφανίου, 19) Ἁγίας Τριάδος Τραχανιώτη, 20) Ἁγίων Ἀποστόλων Τυφλοσελίου καὶ 21) Ἁγίου Ἀθανασίου Τρυγῶνας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 47 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200]1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Ἀναγκ. Νόμων 536]45 καὶ 540]45, ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Τρικκάλοις τῇ 28 Ἰουνίου 1956

† Ὁ Τρίκκης Δωρόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φωκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 46 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2200]1940 Α.Ν. «Περὶ Ἑνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 540]1945 προκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἑνοριακῶν Ναῶν 1) ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου Κίρρας 2) «Ἁγίου Γεωργίου» Κλίματος Εὐπαλίου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῇ 23 Ἰουνίου 1956

† Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

* Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Τελευταῖαι ἡμέραι εἰδήσεων διὰ τὴν «Ἐκκλησίαν» εἶναι ἡ 10ῃ καὶ ἡ 25ῃ ἐκάστου μηνός.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θ. Σπεράντσα, Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν.

Ἀρχιμ. Χρυσ. Θέμελη, Ὁ εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου πανηγυρικὸς.

Σ. Νικολαΐδη, Ἡ μουσικὴ τέχνη τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Θεολόγου Διονυσιάτου, Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης καὶ τὰ ὀρθόδοξα αἰτήματα.

Φ. Κόντογλου, Ὁ προφήτης Ἡλίας ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ.

Ἐπισκόπου Ἐλαίας Ἀθηναγόρου, Τὸ μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας σχίσμα.

Σ. Ταρέφε, Ὁ λόγος τῆς Α.Μ. τοῦ Αυτοκράτορος τῆς Αἰθιοπίας ἐπὶ τῇ θεμελιώσει Θεολογικῆς Σχολῆς.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Βιβλιοκρισία.

Βιβλιογραφία.

Οἱ ἱερεῖς, ἀπευθύνεσθε πάντοτε ἀνεκδοιάτως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας» διὰ πᾶν ζήτημα ποῦ σᾶς ἀπασχολεῖ. Ἀπάντησιν θὰ λαμβάνετε ἀμέσως διὰ τοῦ «Ἐφημερίου».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀλληλογραφία τῆς «Ἐκκλησίας» ἀπὸ τοῦ φύλλου αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ δημοσιεύηται εἰς τὸν «Ἐφημερίον».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας ἐξ ἀβλεψίας κατὰ τὴν σελιδοποίησιν καὶ λόγω μετακινήσεως τοῦ κειμένου, καὶ διὰ τὴν διατάραξιν τοῦ ὁποίου αἰτούμεθα συγγνώμην, ὁ ἀναγνώστης δέον, πρὸς παρακολούθησιν τοῦ κειμένου τῶν σελ. 240-241, νὰ μεταθέσῃ ἐναλλάξ τοὺς 32 πρώτους στίχους τῆς β' στήλης τῆς σελ. 240 μὲ ἰσοπύτους στίχους τῆς ἐναντι ἀκριβῶς α' στήλης τῆς σελ. 241.

* Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.